

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM — KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Brassóban egy hónap 70 lej,
negyedévre 180, fél évre 360, egy évre 600 és 15 lej kézbesítési
díj. — Vidékre postai küldéssel 90, 220, 420 és 800 lej.
Külföldre negyedévre 370, fél évre 730, egész évre 1400 lej.

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

HÍRDETÉSEK: Brassó kivételével másrhol a PUBLI-
CITÉ RADOR BUKAREST, Strada Bertinet No. 1, vagy annak
fiókjai vesznek fel. APRÓHÍRDETÉSEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók.

A genfi határozat

három halasztó jellegű, fölöttébb figyelmeztető. A romániai magyar telepések sérelme nemcsak megnyitotta a népszövetség ajtaját, de magával vitte a tanácssterembe az egész magyarság, sőt valamennyi nemzet kisebbség törvényes jogát, kívánságát, követelését is.

A magyar telepések ügyével megszünt az általános sérelmek és siránkok sora és megkezdődött a konkrét, a gyakorlati tények alapján kialakuló magánjogi és népjogi eljárás. A brazíliai előadó az adatok tömegével bizonyossá tett jogtalan birtokelvonásokról úgy beszélhetett a népszövetség tanácsában, mint a békeszerződés határozatainak le nem tagadható sérelmeiről, s Románia képviselője is csak azzal a kijelentéssel enyhíthette a panaszként szülő adatait által támasztott hangulatot, hogy kormánya nevében a további földelvételek megszüntetését ígérte meg.

A népszövetség tanácsa a telepések ügyében való döntést az őszi tárgyalásra halasztotta, de már ebben a halasztó határozatban ki van fejezve az ügy fontosságának elismerése és az az elköltés, hogy a kisebbségi sérelmeket ezennel kötelességszerűen figyelemre méltatják és azok törvényszerű orvoslására az illető állam kormányát utasítják.

A magyar telepések ügyével majdnem egyidőben tárgyalták a népszövetségben a litvániai lengyelek panaszát, akiknek mint Romániában a magyar telepéseknek, a kormány, hamis és erőszakolt ürügyek alatt, az agrárreform címén, jogtalanul elvette a földjét. Nem kisebb ember mint Chamberlain angol külügyminiszter szállt sikra a litvániai lengyel parasztok joga mellett és Franciaország képviselőjével együtt súlyos szemrehányást tették Litvániának, hogy a törvényt szándékosan helytelenül magyarázta és azokat, akik a panaszt a népszövetséghez be nyújtották, üldözték, letartóztatták.

Az ítéletet ebben a kérdésben is elhalasztották, de a két hasonló tárgyban való egyirányú állásfoglalás már kétségtelen bizonyíték rá, hogy nem céltalan kísérlet többé a népszövetséghez való apellálás.

Egy legújabb értesülés, mely Kolozsvárról, a Magyar Párt köréből érkezik a Brassói Lapokhoz, azt a lehetőséget helyezi kilátásba, hogy a romániai magyar telepések ügyét nem is fogja már tárgyalni szeptemberben a népszövetség mert addig a román kormány maga megnyugtatóan elintézi a panaszokat.

Ez mindenestre a legjobb volna mind az érdekelteknek, mind a román kormánynak. Amazoknak a legfőbb, hogy újra jogaikba jussanak, koldusbot helyett az ekesszartát foghassák meg újra, a kormánynak pedig igazán nem válik javára, ha a nagy nemzetközi fórum előtt súlyos vádak ellen kell védekeznie, az ő hibáit, mulasztásait az országnak kell megszereznie.

A romániai magyar kisebbség iskolapolitikai sérelmeinek a népszövetség előtt történt tárgyalásáról pozitív információk nincsenek, s abból következtetést levonunk még nem lehet, nem szabad. De ha igaznak bizonyulna az a hír, hogy a népszövetség tanácsa külön bizottságnak Erdélybe küldését vagy az ügynek nemzetközi választott bíróság elé való utalását javasolta, akkor a kisebbségi ügy Romá-

nia számára a legsürgősebben és a leghe-lyesebben megoldandó probléma lett.

A genfi határozat de főképp az ebben megnyilvánuló szellem miatt egyébként is revideálni kell a kormány eddigi magatartását és elsősorban a frázisok és kétszínűségek rendszerével kell végleg szakítani, ami már Genfben sem talál méltánylásra. Talán, látva, hogy ez a rendszer itthon is, künn is, mindenütt fiaskót vallott, rájönnek arra a soha eléggé nem hangsúlyozható igazságra, hogy a legjobb politika, még a legtisztább román

nemzeti szempontból is, a vállalt kötelezettségek teljesítése és a törvények uralmának és az alkotmányosságnak a fenn-tartása. Románia kormányának nem vád-lottként, nem népek elnyomójaként kel-le-ne a nagy nemzetközi tanácsban szerepel-nie, hanem mint a népek szabadságának védője és biztosítója. Mi szívesen elenged-nénk azt a kétes szerencsét, hogy a ma-gyar telepések és a magyar egyházak sé-relmei alapján kell majd erre az igazsá-gra ráeszmélnie a kormánynak.

Bratianu a politikai helyzetről

A kormány karácsonyra adja át a helyét az utódának? — Szerinte mindennek az ellenzék az oka

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósító-jától.) Az Adeverul információja szerint Bratianu miniszterelnök egy politikus-nak nagyérdemű nyilatkozatot tett a hely-zetről és a liberális uralom közeli vé-géről.

A miniszterelnök azt mondta, hogy ha az ellenzék nem csinált volna obstruk-ciót a közigazgatási törvényjavaslatnak és nem vesztette volna el annyi időt a par-lament munkájából, már túl volnának a választójogi törvényen és beállhatott volna az új helyzet. Így a választói tör-vényjavaslat tárgyalása az őszi maradt és még utána meg kell szavazni a jövő

évi költségvetést is. Ezzel körülbelül kará-csonyra lesznek készen és azzal a jelen-legi kormány befejezte misszióját.

Arre a kérdésre, ki lesz az utódja a kormánynak, Bratianu azt felelte, hogy ennek kijelölése az alkotmányos tényező-dolga, arra a kérdésre meg, hogy kit gon-dol, az volt a válasza, hogy sem Jorgára, sem Maniura nem bízna a kormánnyt. Al-kalmasnak erre csak Averescut tartja.

Igy ír az Adeverul. A Viitorul holnap valószínűleg megcáfolja az egészet. S ha a Viitorul nem, akkor majd az esemé-nyek.

Megindultak ez erdélyiek pererei Párisban

Egy esztendő is beletelik, míg tárgyalásra kerül a sor — Négyezernél több keresetet adtak be a román állam ellen tisztviselők és birtokosok

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósító-jától.) A trianoni békeszerződés 239. cikke sze-rint a békeszerződés aláírásától számított 3 hónapon belül vegyes döntőbíróóságok voltak felállítandók a békeszerződésekből folyó vitás kérdések eldöntése céljából. Ezek a vegyes döntőbíróóságok a legnagyobb részét már évek óta működnek és jelentős számú ügyben hoz-tak már ítéletet. Különböző szervezeti és egyéb természetű nehézségek miatt csak a múlt év végén tudott megalakulni a román magyar, magyar-csehszlovák és magyar-szerb-horvát-szlovén vegyes döntőbíróóság, melyek közül az első Párisban, két utóbbi pedig Hágában székel.

Ezek a vegyes döntőbíróóságok rognak itélkezni azon a sok ezer peren, amelyet a birtokuktól megfosztott, hivatalukból ki-üldözött és egyéb módon károsított magyar állampolgárok indítottak az illető utódállam ellen, általában mindazon ügyekben, melye-ket a békeszerződés III. IV. V. és VII. cikkei ezen vegyes döntőbíróóságok hatáskörébe utal-nak.

Legnagyobb érdeklődésre tarthat számot a román-magyar V. D. B. működése, mert ez a bíróság fog dönteni a legtöbb magyar tisztviselő és legtöbb földbirtokos perében. A keresetek beadására kitűzött határidő letelt és nemsokára megkezdődik az eljárás a vi-lág legérdekesebb és kétségkívül legnagyobb terjedelmű perhalmazában.

Tekintettel a rendkívüli nagy érdeklő-désre, amely különösen a román területről végkielégítés és nyugdíj nélküli távozott tiszt-viselők perei iránt nyilvánult, felkerestük Geoce Bertalan ügyvédet, aki Köllő Ignác és Sipos Gábor budapesti ügyvédekkel ezek ben a perekben a tisztviselőket képviseli és aki most jött vissza Párisból, ahol a román-magyar vegyes döntőbíróóság előtt folyó ügyeinek intézése céljából tartózkodott, Geo-

cze ezzel kapcsolatban a következő felvilá-gosítást adta:

— Tekintettel a reánk bízott ügyek nagy fontosságára, meg kellett győződnöm arról, hogy az összes általunk beadott keresetek beérkeztek-e a döntőbíróósághoz és hogy meg-kezdődött-e végre a titkárság működése. Meg kellett tudnunk, hogy milyen stádiumban van-nak a perek, mert ügyfeleink türelmetlenül várják azok mielőbbi befejezését, hogy jo-gos követelésükhöz jussanak. Az osztrák-ma-gyar monarchia volt követségének gyönyörű palotájában, amely Ferenc József király magántulajdona volt, a Rue de Varenne 57. szám alatt működnek jelenleg az összes Pá-risban székelő vegyes döntőbíróóságok. Ott van a román-magyar vegyes döntőbíróóság tit-kársága is. Zarb M. Antal ur, a bíróság tit-kára szíves előzékenységgel fogadott és ad-ta meg a kívánt felvilágosításokat.

— A román-magyar vegyes döntőbíróóság hoz kellő időben körülbelül négyezer kereset-et adtak be összesen román és magyar részről. Magyar részről nagyobb számban vannak a tisztviselői illetménypercek és bir-tokpercek. A budapesti ügyvédek közül Köllő Ignác, Egry Aurél, Császár Károly neve sze-repel legtöbbször a keresetekben. Ezek kép-viselik a peres felek legnagyobb részét. A keresetek nagy számára, és kisszámú sze-mélyzetre való tekintettel még nincsenek ké-szen a keresetek beiktatásával sem, bár meg-feszített erővel dolgoznak. Természetesen min-den ügynek külön boríték készül, iktatót, mutatókönyveket kell felfektetni, ami min-den temérdek időt vesz igénybe. Legköze-lebb közlik a felekkel, illetőleg ügyvédek-kel, hogy a kereset beérkezett és hogy milyen

A lej Zürichben nyitáskor
240

szám alatt van iktatva, továbbá a provisionra vonatkozó határozatokat. A kereset második példányát azután küldik majd el a román államnak, mint alperesnek, amelyik köteles a kézbesítéstől számított három hónap alatt elleníratát a titkárságnál benyújtani. Az elleníratot a titkárság közli a felperessel, aki két hónapon belül válaszol, az alperes pedig a válasz kézbesítése után két hónapon belül viszonzválaszt. Ezzel az írásbeli eljárás befejezést nyert és a bíróság kitűzi a tárgyalás napját. Az eljárás tehát meglehetősen hosszadalmas és egészen biztos, hogy egy éven belül nem kerül tárgyalásra a sor.

A tárgyalás maga nem bír, már külföldi nagyobb fontossággal, hiszen az írásbeli eljárás folyamán úgy a tényállás, mint a jogi álláspont teljesen tisztázható. Erdekese azonban, hogy a tárgyaláson nemcsak a három döntőbíró vesz részt, (elnök C. Cedercrantz, bírák: Székács és Antoniadu), hanem az úgynevezett kormány megbízottak is, akik államérdekből, de az illető fél érdekében is,

szintén felszólalhatnak. Magyar részről Kovess Béla budapesti ügyvéd, az ügyvédi kamara alelnökét nevezte ki a kormány, aki nemcsak, hogy kitűnő ügyvéd, ami ezen tiszttség eredményes ellátáshoz feltétlenül szükséges, hanem kitűnő diplomata is, franciául úgy tárgyal, mint magyarul. Mindenesetre nagyon megnyugtató, hogy ilyen kitűnő ügyvéd kezébe tettek az állam és a felek érdekeinek képviseletét, és nem bízzák azt valami bürokratikus gondolkodó és dolgozó tisztviselőkre.

Ugy a bírák, mint a kormány, megbízottak és az ügyvédek fekete talárban tárgyalnak, ami nagyon komoly, sőt komor jellegű a tárgyalásnak. Ami szomorú helyzetünknek nagyon is megfelelő ez a fekete talár, amelyet mi is fel fogunk öltetni, ha tárgyalásra kerül a sor és a volt monarchia követési palotájának gyönyörű pompás aranyozású dísztermében kell kiküzdenünk az államsukat vesztett magyar tisztviselők és birtokosok megfosztott magyar birtokosok igazát.

A román ellenzéki pártok harca

Fúzió készül a caranistákkal és kooperáció az Averescu-párttal

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Dan Szevér képviselő nagyérdekű nyilatkozatot tett a kormány állásáról, az ellenzék harcának jellegéről és a jövő kilátásairól brassói német lapjainknak.

A nemzeti párt százas bizottsága a nyári folyamán Brassóban ülést tart. Az egész országban hatalmas népgyűléseket rendeznek.

Az egyesült ellenzék vezetői ismerik a király felfogását a jelenlegi parlamentről, — mondotta Dan Szevér. — A király hét évvel a háború után, szükségesnek tartja, hogy a törvényhozás négyévi tartamát megőrizze. Ez a felfogás ugyan hátrányos az ellenzéknek, de viszont, ha majd kormányra kerül, négyévig biztosítva lesz a munkája. Bratianu a választójogi törvény megszavazása után akarja csak a parlamentet feloszlatni, de ez csak ürügy arra, hogy életét a kormányon meghosszabbítsa.

Az ellenzék biztos benne, hogy ősszel győzelmet arat. Még jó is, hogy előbb nem volt eredményes a küzdelem, legalább idő és alkalom volt a szorosabb szövetségre. A személyes ambíciók és tárgyi véleménykül-

önbségek mind jobban elenyésznek. A nemzeti párt és a parasztpárt fúziója kilátásban van és az sincs kizárva, hogy ősszel az annyiszor elbolondított és csalódott (?) Averescu-párt csatlakozni fog az egyesült ellenzék küzdelméhez. A nemzeti és a parasztpárt egyképen örömmel fogadná ezt a csatlakozást.

A nemzeti párt mindent előkészített rá, hogy a községi választásokon a jelöltjei győzzenek és Bratianunak az a sakkhúzása, hogy szeptemberben rendkívüli ülésszakra hívja össze a parlamentet, hogy így az ellenzék a községi választások idejére lekösse, nem fog sikerülni. A nemzeti párt számít rá, hogy ez uttal a különleges regionális érdekekről lévén szó, Erdély polgárai nemzeti és különbség nélkül együttesen fognak küzdeni.

A miniszterelnök ama tervével szemben, hogy a mostani uralmat esetleg katonai diktatura útján is fenntartja, az ellenzék a király figyelmét fel fogja hívni egy ilyen lépés veszedelmére és arra az előnyre, amit az ellenzék alkotmányos kormányzása az országra jelentene.

Teljes rendben folyt le Budapest város első közgyűlése

„Jöjjön el a krisztusi szeretetből fakadó béke”

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Budapest székesfőváros törvényhatósága tegnap tartotta meg alakuló közgyűlését. Az ülésterem jobboldalát az egységes keresztény községi párt, a közepét községi polgári és szabadelvű párt, a balkezeletet a liberálisok baloldalt a demokraták és a szélsőbal a szocialdemokraták foglalták el.

Az ülést Ripka Ferenc kormánybiztos nyitotta meg. Megnyitó beszédében a törvényhatóság első és legfontosabb feladatául a külföldi kölcsön lebonyolítását jelölte meg, amely a főváros súlyos gazdasági helyzetét enyhítené. Megoldandó továbbá — mondotta — az idegenforgalom kérdése is, amely az

ipart és kereskedelmet mozdítaná elő. A kormánybiztos beszédében a pártokat felhívta, hogy pártharcok helyett dolgozzanak, mert minden párt erkölcsi alapja csak a közjóra való törekvés lehet, a közös munka meghozza a maga jó eredményeit és szeretné, ha válságok évtizedei után a felújulás évei következnenek. Beszédét ezzel a mondatokkal fejezte be: „Jöjjön el a krisztusi szeretetből fakadó béke!”

A kormánybiztos beszéde után megválasztották az igazoló bizottságot, melynek elnökül Gaar Vilmost nevezte ki a kormánybiztos. A közgyűlés a legnagyobb rendben folyt le.

Ítélet előtt a belényesi nagy pör

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Két hete folyik a belényesi nagy per tárgyalása, de eddig csak kevés szenzációval szolgált. A tanúk nagyrészt csak az elmúlt szomorú forradalmi idők véres emlékeit idézték föl, de a vádlottak ellen alig van valami bizonyíték. Meg kell állapítanunk, hogy Predovici elnök sok jóakarattal és pártatlansággal vezette a tárgyalásokat s mindvégig higgadtan uralkodott a tárgyalás menetén.

A szombati ítélethirdetést óriási érdeklődés előzi meg. A nagy közönség rokonosan általában a vádlottak mellett van, akiket ártatlannak tartanak, de a jogászai körökben meg vannak győződve arról, hogy mégis elítélik a vádlottakat. Ön-kénytelenül is eszünkbe jut Brioux Eugénnek a nagy francia színműírónak világ-hírű drámája, a Vöröstalár, amely tudvalevően a bírók és ügyészek társadalmi és hivatali életét viszi színpadra. Brioux szerint a jó ügyésznek ártatlant is el kell

ítéltetnie a jó bíróval, mert minden ítélet megerősíti a bírót pozíciójában.

A belényesi pör szinte teljesen analog a Vöröstalárban szereplő bűnperrel.

Politikai érdekek

Kíváncsiak a jelen esetben is, hogy Magost és társait elítélik-e ezzel politikai elégtételt kapjanak a nemzeti érzésükben megsértett románok. A meggyilkoltakból nemzeti hős, mártír lett; a vádlottakból esetleg fegyenc lehet; talán ártatlanul: ez nem fontos, csak az, hogy a megsértett nemzeti érzés elégtételt kapjon. Sajnos, hogy ez ma még az igazságnál is fontosabb!

A nagy per tárgyalásán több érdekes epizód is történt. Még az első napokban kihallgatták Ciordas ügyvéd volt ügyvéd jelöltjét. Eskü letétel után az ügyvédjelölt bejelenti, hogy igényt tart a tanudíjra. Felvilágosítják, hogy azt nem kaphat,

de egy igazolványt igen, amivel hazautazhat Belényesre. A jegyző nyomban ki is állítja a vasútra érvényes igazolványt.

Egy másik tanu, mikor az elnök felszólítja, hogy ismerje-e a vádlottakat, az újságírópadban ülő újságírók felé fordul jól megnézi őket, eltűnődik egyik fiatal kollega megdöbbené arcvonásain s végre kijelenti, hogy ezeket az urakat soha se látta. Nagy derűtlenség mellett fordult azután a vádlottak felé.

A vádlottak mindvégig érdeklődéssel hallgatták a tanúkihallgatásokat. Csak Magoss látszott néha rossz kedvűnek. Ilyenkor a bajuszát harapdálta s gesztikulált, amit egyébként ritkán tett, mert mindig vigyázz-állásban állt az elnök előtt.

A magyarság halottja

Eltemették Imre Gábor dr.-t

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A tragikus véget ért Imre Gábor dr. óriási részvét mellett kísérték utolsó útjára Kolozsvárt. A temetést az Országos Magyar Párt rendezte, amely az alábbi gyászjelentést adta ki a halálesetről:

Az Országos Magyar Párt mélységes részvéttel jelenti, hogy Dr. Imre Gábor csikszeredai ügyvéd, az Országos Magyar Párt csikszeredai tagozatának önfeláldozóan lelkes titkára folyó hó 14-én este 7 órakor, 36 éves korában, Kolozsvárt az Urban csendesen elhunyt.

Temetése folyó hó 17-én délután 4 órakor lesz a Klinikai halottas kápolnájából, a Róm. kat. egyház szertartásai szerint. A testi és lelki szenvedések rohamait nem bírta el szíve. Földi nyughelyét jelölje emlékkő, melyen ez a néhány igaz sor álljon:

„Élt és meghalt kisebbségi magyar nemzetéért!”

Emléke legyen áldott! Nyugodjék békében!

Kolozsvárt, 1925. évi június hó 16-án.

A Magyar Párt csikmegyei tagozata a következő külön gyászjelentéssel búcsúztatja Imre Gábort:

Az Országos Magyar Párt csikvármegyei tagozata, mély fájdalommal és megilletődéssel eltelve jelenti, hogy lelkes és agilis titkára Dr. Imre Gábor ur folyó hó 14-én este 7 órakor Kolozsváron elhunyt.

Mint kisebbségi jogainknak törhetetlen harcosát, mint kinek szíve minden dobbanása magyarságunknak szólt, az összmagyarság halottjának tekintjük és mint halottunkat az Országos Magyar Párt, Kolozsváron, folyó hó 17-én délután 4 órakor fogja a klinikai halottas kápolnájából eltemettetni.

Emlékedet minden időkre megőrizzük, szellemed továbbra is élni fog közöttünk.

Pihenj békességgel, nyugodj csendesen! Csikszereda, 1925. évi június hó 15-én.

Imre Gábor dr., mint Kolozsvárról táviratozzák lapunknak, Hirschler József prelátus temette fényes papi segédlettel. A Magyar Párt elnöksége teljes számmal jelent meg a végsőtisztességen. A Magyar Párt és a Róm. kat. státus nevében Gyárfás Elemér dr. búcsúztatta Imre Gábort, mint a magyarság halottját. Többek közt ezeket mondta Gyárfás:

— Te dokumentáltad azt saját fiatal testeddel, hogy egy évezredes kulturán nevelkedett faj más bánásmódot érdemel, s akadémiai grádusra jutott kultúrember nem tudnak elviselni ilyen arcucsapásokat.

A párt csiki tagozatát Incze Domokos és Balogh Géza képviselték. Balogh a csikiak Istenhozzáját tolmácsolta a kidőlt küzdőtársnak. Általános zokogás közepezt dobta rá a koporsóra a hazulról hozott földet. A csikszeredai ügyvédi és bírói kart Kolombán József és Erős Péter ügyvédek képviselték, azután elhelyezték örök pihenőhelyére magyar tragédiánk szimbólumát.

A Magyar Párt részvétáviratot intézett dr. Imre Gábor és Feilitzsch Ártur báró családjához.

A francia kommunistákat kizárták a bizottsági ülésekről

A demokratapártok kettészakadása már befejezett dolog

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kamara szocialista pártja kebelében a miniszterelnök marokkói politikája miatt úgy látszik, komolyan szakadás készül. A kamara külügyi pénzügyi és véderő bizottságában Painlevé tegnap délután jelentést tett a marokkói helyzetről. A kommunista bizottsági tagokat, akik nem voltak hajlandók a minisz-

terelnök kijelentéseit titokban tartani kizárták a tárgyalásról. A kommunisták megpróbálták behatolni a terembe, de a parlamenti őrség eltávolította őket.

A szocialisták elhatározták, hogy ma új megbeszélésre ülnek össze. A jobboldali sajtó ma már a kartell kettészakadásáról ír.

Rónainé épen újabb csalásra indult, mikor letartóztatták

Már a múlt évben is nagy dollár csalást követett el hamis váltókkal Revolver, mérge és tör a retikülben — A lányának szerdára volt kítűzve az esküvője

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Már megírtuk, hogy Rónai Nándor ingatlan közvetítő ügynök felesége Lehman Emilia eszéki születésű 54 éves asszony hamisított okmányokkal egy budapesti bérpalotára harmincezer dollárt vett föl. Részletesebb jelentéseinkből arról értesülünk, hogy a szélhámos asszony tavaly december havában tizenegy váltót hamisított harminchéromezer dollár értékben, ezenkívül ugyancsak hamis okmányokkal egy Bécsben lakó budapesti háztulajdonosnak muzeumköruti és Rombach ucai házaiba bekebelezett kölcsönt felvette. A háztulajdonos hónapokkal ez előtt értesült a csalásról, de Rónainé külföldi ígérekkel visszatartotta a károsult háztulajdonost a feljelentéstől, ez alatt pedig újabb tizenkétezer dolláros kölcsön megszerzésén dolgozott ugyan csak az előbb említett ingatlanokra. Végre több feljelentés alapján Rónai Nándornét a detektívek a Szervita téren elfogták. Kiderült, hogy ha az elvetemült asz-

zonyt le nem tartóztatják, akkor egy newyorki nagykereskedőt is hasonló módon tizenötezer dollárral becsapott volna. Azt is megállapították róla, hogy e nagyobb csalásain kívül számos üzletfelét ékszerek és pénzügyesek kicsalásával károsította meg. Az elfogás alkalmával retiküljében revolvért, mérget és tört találtak.

Rónai Nándorné nem elvált asszony, amint első híradásunkban jelentettük, huszonnégy éves leányának pedig Gorup báró osztrák rendőrfőnök fia a vőlegénye. Most szerdára volt kítűzve az esküvő.

Rónai Nándorné a legelőkelőbb társaságban is megfordult. Tekintélyes családokkal áll rokonságban. Hozzá tartozói kérésére a rendőrorvos megvizsgálta a szélhámos asszonyt, akin állítólag az elmebetegségek tünetei mutatkoznak. Megfigyelés céljából az angyalföldi elmeintézetbe szállították.

Elerőtlenedett a magyar szocialisták parlamenti támadása

Az ellenzéki pártok revízió alá veszik a Beniczky-ügyben elfoglat álláspontjukat — Csáky honvédelmi miniszter nyilatkozata az új nyomozásról

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bethlen István miniszterelnök parlamenti beszéde után a Beniczky-ügy teljesen elvesztette jelentőségét. Az ellenzéki pártok is belátták, hogy kissé elvette a súlyt, a napirendi támadások teljesen elerőtlenedtek s így ebben az ügyben elfoglalt álláspontjukat revízió alá veszik. Az utóbbi napokban már csak a szocialisták és a Kossuth pártiak támadtak, de a szocialisták a ma esti értekezletükön valószínűleg elhatározzák, hogy egyelőre várakozó álláspontra helyezkednek.

Az új nyomozás

Csáky Károly honvédelmi miniszter az újságírók előtt kijelentette, hogy a Somogyi ügyben megindított új nyomozás során tanuvallomásra meghívják mind azokat, akik akár a parlamentben beszédekben, akár máshol a nyilvánosság előtt úgy nyilatkoztak, hogy tudnak valamit az ügyről. Ha a megidézetek nem akarnak vallani — mondotta a miniszter — a közvélemény látni fogja, mit értek a nyilvánosság előtt elhangzott szövegek és azok az állítólagos adatok, amelyekről a nemzetgyűlésen azt mondták, hogy akkor hozzák nyilvánosságra, amikor jónak látják. Ha ezek az urak a tanuvallomást megtagadják előáll velük szemben is a felelősség és a bűnpártolás kérdése. A kormánynak elhatározott szándéka felde riteni az ügyet. Az ügyészség mindenestül re kihallgatja azokat is, akikre Beniczky vallomásaiban hivatkozott.

Beniczky nem vall

Beniczky Ödön tegnap Földes alezredes hadbíró előtt kijelentette, hogy addig nem hajlandó vallani, míg letartóztatásban van. Később magához kérte védjét Vázsonyi Vilmost, akivel jogikérdésekről tanácskoztak.

Bethlen a kormányzónál

Bethlen István gróf miniszterelnök tegnap délután Gödöllőn megjelent a kormányzónál és jelentést tett a genfi tárgyalások eredményéről, valamint a belpolitikai helyzetről. A kihallgatás után a kormányzó meghívta ebédre a miniszterelnököt.

A Times a magyar helyzetről

Londoni távirat szerint a Times közli Bethlen István gróf parlamenti beszédét és leszögezi a miniszterelnök genfi sikereit. Cikkéhez megjegyzi a lap, hogy a magyar politikai helyzet lényegesen megjavult s minden mértékadó megfigyelő egyhangulag meg van arról győződve, hogy Magyarország a fokozott biztonság érzésével tekinthet jövője elé.

Biharmegye hódoló felirata

Biharvámegye törvényhatósága tegnap megtartott közgyűlésén felháborodását fejezte ki a kormányzót ért támadások miatt. A közgyűlés a kormányzónak hódolatát és ragaszkodását tolmácsolta, június 21-én pedig hódoló feliratukat küldötték a kormányzónak.

Fokozódó érdeklődés Magyarországra

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Pesti Hírlap arról értesül, hogy a magyar kölcsönárfolyamok emelkedése az angol pénzpiacra a genfi eredményekre vezethető vissza. Az árfolyam a genfi tárgyalások előtt 95 volt, a határozatok hatása alatt 97 és egy negyedre emelkedett. A magyar pénzügyek rendbehozatalánál elérni nagy eredmények nélkül a magyar kölcsönkötvények ilyen hirtelen emelkedése nem következett volna be. A genfi tárgyalások másik hatása az, hogy a külföldi tőke fokozottabban érdeklődik

a magyar közgazdasági élet iránt. A genfi tárgyalások alkalmával a népszövetség napirendre tért a kisantant vádjai felett, s nem adott hitelt annak a vádnak, mint ha a magyar költségvetésben katonai célokat szolgáló rejtett tételek szerepelnének.

A szocialisták a választójogi javaslat ellen

A szocialistákat már nem annyira a Somogyi ügy, mint a választójogi javaslat izgatja, amely kimondja, hogy aki az államfő megsértése, lázadás, izgatás, állami és társadalmi rend elleni bűncselekményt követ el, vétségél öt évig, büntetné tíz évig nem vehető fel a választók névjegyzékébe. Ha ez a szakasz törvényre emelkedik, a jelenlegi szocialista képviselők alig egynehány választható meg. A szocialisták passzivitással és a mandátum letételével fenyegetőznek, ha nem ezt a szakaszt törlik. A kormány azonban nem hajlandó engedményre, Rakovszky belügyminiszter úgy nyilatkozott, hogy legrosszabb taktika volna a passzivitás. Hova vezetne, mondta a miniszter, ha a kisebbségi pártok akaratukat így akarnák a többséggel szemben érvényesíteni.

Nyugodtabb a helyzet

Bethlen erélyes nyilatkozata, írja a Pesti Hírlap, nyugodtabb helyzetet teremtett. A tegnapi nemzetgyűlésen már elmaradt a napirendi vita, csak Szilágyi szólalt fel személyes kérdésben Huszár keddi beszédére válaszolva.

Bethlen nyilatkozatának hatása alatt a legitimisták megegyezést keresnek a kormánnyal. Új klubjuknak, a Nemzeti Összetartás Körének ma esti felavatására Zichy János, Sigray körmeneti beszámolóján pedig Apopnyi és Andrássy békésszellemű nyilatkozatokra készülnek. Ezzel szemben az kivánságuk, hogy Beniczkyt engedjék szabadon, ha párbajbüntetését kitöltötte, aztán folytassák ellene az eljárást.

Kínában az orosz szovjet szítja a nacionalista mozgalmat

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Kína különböző részeiből érkezett jelentések nagyon aggasztók. A diákság vezeti a nacionalista mozgalmat, amely terjedőfélben van. Az idegengyűlölet szításában jelentős része van a Moszkvából dirigált kommunistáknak, de nélkülük is az egész közvélemény elérkezettnek látja az időt, hogy Kínát megszabadítsa a külföldiek gyanuskodásától és kizsákmányolásától. A vasárnap és hétfőn lezajlott tiltakozó gyűléseken elhatározták, hogy felszólítják a kormányt a külföldiek kiváltságainak megszüntetésére. Ellen esetben az általános sztrájk a birodalom minden részében kitör. A Central News szerint a forradalmár diákok a karakháni szovjet követől agitációra óriási összegeket kaptak.

Közeledés Goldis László és Averescu között

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Politikai körökben újra élénken tárgyalják Goldis László és Averescu közeledését. Jól értesült politikai körökben azt beszélnek, hogy Goga Oktávián e miatt halasztotta el párisi útját, ahol egy irodalmi tanácskozáson kellett volna résztvennie. E hír szerint Goldis László több politikai barátjával akar belépni a néppártba.

SZOFIA. A drenowoi bányában bányalégrobbanás történt és eddig két halottat és tizenkét sebesültet hoztak fel. Még huszonhét ember hiányzik.

BRUSSZEL. A Poulet kabinet megalakultnak tekinthető. A kormány öt katolikus, öt szocialista és két liberális irányzatú miniszterből áll.

PODOL

lábizzadás legbiztosabb szere.

Kapható: gyógyszárakban, drogeriákban

Ara 30 Lei. — Készíti:

Csanda gyógyszertár, Oradea-Mare.

1078

Mosse-hirdetés.

Ez Kolozsvár!

Tegnap este a kolozsvári Magyar Színház karzatán álltam, diákkorom óta nem álltam a karzatán.

Türhetetlen, hogy az ember ne tudja, miképpen csinálják a klakkt. pedig az egész mai, álmos színházba ez injekciózza a lelket. Rém fülledt a levegő, ki lehet tenni a táblát, minden hely megtelt. Azért, mert karzatról van szó, ne méltóztassál menten valami magasra gondolni, itt földszinten van a karzat, azonban ugyanolyan messzi a színpadtól, mintha a menyországban volna. A főpénztárnok urat adják. Flers és Cailliet szindarabját; a jegyszédő, aki a főpróbáról előre tud mindent a könyököm mellett komolyan meg is jegyzi miszerint

— ez az utolsó darab amit ez a társaság együtt nyomott ki. Az egyikük a multkoriban meghalt és azóta nem írnak.

A darab roppant érdekes. Forgács játszik benne egy főpénztáros urat, akít a felesége elég könnyelműen már korán reggel és sajnos épen az első felvonás megkezdése előtt megcsalt. Forgács mindenki röhög megtevesztésig hasonlít a színházi pénztárhoz a karzaton többen meg is jegyzi, egész olyan mint Betegh Laci.

Az első felvonás végén kitört a taps.

Mintegy harminc főnyi jólszervezett kamaszsereg tapsol ütemesen.

— Most zugjátok — hangzik a vezényszó — egy-kettő-háromra Izsákiú! — bömbölik a Forgács partnerének nevét.

A függöny kinyílik és moszjő Broboncau és madmazel Louise Gervais innen a karzattól messzi, elérhetetlen boldogságukban meghajolnak a ragyogó lámpák előtt.

Meglestem hogy ki dirigálja a klakkt, utána sompolyogtam és szünetben az öltöző előtt elcsiptem. Cuki tizenhét éves kolozsvári fiú, a tenyere csupa piros a sok tapstól, pedig a klakktan ez a kéz a legedzettebb. Azt mondja a szervezeti szabályzat értelmében a klakk kulisszatitkairól nem nyilatkozhatik, egy negyedkiló cseresznyével azonban sikerült rábírnom a szervezeti szabályzat megsértésére. Mellékfoglalkozása szerint lakatos. Sonnestein Jánosnak hívják, de ez nem fontos, mert senki sem ismeri másképpen mint Janinak.

— Igaz Jani, hogy Te vagy a klakk vezére?

— Igaz ám, még a nyári szezonra is én vagyok megválasztva.

— Miből áll a ti mesterségetek?

— Abból hogy csattanósan ünnepeljük azt, aki tetszik a karzatnak. Ma nagyon kevesen vagyunk mert sok nem szereti a prózát. Én »speciell« többnyire megnézem a francia darabokat, ebből azonban hiányzott az ágy. Mondják hogy nem is lesz benne ágy. Akkor többet a francia darabokba sem jövök.

Szünet. Megkérdem Janit, hogy kinek tapsolnak a színészek közül és kinek nem.

— Megrendelésre megy ugy-e?

— Kikérem magamnak — méltatlankodik a vezér — mi nem vagyunk a Bányaiék Pesten, ahol fel lehetett adni egy egész estét betöltő klakkt, mi nem fogadunk el pénzt.

Később azonban egy beavatott kóristalánytól megtudtam, hogy a Jani fejével is lehet okosan beszélni és ha direkt pénzt nem is, a természetbeni javadalmazást, cukrot, törökmogyorót halvát és funkcionárt nem szokta visszautasítani.

— Mégis Jani ha például Pintér és Neményi játszik, melyiknek kedveztek?

— Mindig a nagyobb művésznek — feleli diplomatikusan Jani. Igazság szerint! Mondhatni, hogy mi szerelemből tapsolunk... A színház iránti szerelmünk... A multkor egy nagyváradi színésznőt leégettünk mert a bankigazgatója pénzzel akart bennünket leverni a lábunkról. Mondani sem kell alapice vigyázunk rá, nehogy valaki megsértse a klakk tekintélyét. Itt van például a Dayka Margit nagyságos művésznő. Bevalljuk, hogy mi csusztattuk le azért, mert csúnyán nyilatkozott a diákokról. Most már közeledne hozzánk, de a klakk álláspontja az hogy csak azzal engesztelhet ki bennünket, ha egy este »feljátszik« nekünk az állóhelyre.

— Szóval Daykával hadilábon vagytok. Hát ki a kedvenceitek?

— A férfiak közül Hoyko, Thász, Leövey, a nők közül Neményi, amennyire egy primadonna lehet. Karácsonyi Illi és amennyire egy prózai lehet: Poor Lili.

Még megtudtam, hogy a klakk részletekben látogat el a színházba, távolmaradását a

hiányzóknak igazolnia kell, de mozi igazolatlan este, kivéve a vezért, aki potyajegyére való tekintettel minden előadásán megjelenik; jubileumok alkalmával a klakk gondoskodik az ünnepeket »lónélküli« huzásáról, meg hogy a szervezet ezidőszáig csak féllétszámmal működik, mert a klakk tulnyomó része diák, aki most a vizsgára tanul és hogy a mindenkor ügyeletes rendőrt sikerült

Magyar sérelmek visszhangja a külföldön

Angol lapok az erdélyi református lelkészek és a baptisták üldözéséről

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Dimineata június 9-iki számában idézi Frank-Knight lelkésznek a Glasgow Heraldban az erdélyi magyar protestánsokat ért sérelmekről írt cikkét. Ebben a cikkben Frank-Knight számos esetet sorol fel, midőn református lelkészeket, mind az annekszió idejében, mind ujabban a hatóságok komoly indok és jogalap nélkül üldöztek, bántalmaztak, fogságba juttattak. Az angol kormányt felhívja, hogy

belevonni érdekkörükbe, úgyhogy a bekísérés veszélye nem forog fenn, s végül, hogy a klakknak minden 14—19 éves művészetkedvelő fiú tagja lehet, akinek egyébként megfelelő kenyere és tenyéré van.

A színtárazban kettéválk a biborfüggöny, az egyik páholyból nehéz szénaparfóm árad ki és egy ásitás »jaj, hogy unom már az erotikát is« tör elő valakiből, Jani pedig a menyországban újból átveszi a vezénypálcát és a drága, lelkes klakk szent angardba helyezkedik.

Seidner Imre.

Ahol a kályhába továbbítja a leveleket a postahivatal

Legegyszerűbb elintézés, ha mindenkit felmentenek

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Egy évvel ezelőtt megírta a Brassói Lapok, hogy az érsemjéni postán eltűnnek a levelek és sem az érkező leveleket, sem az ott feladott leveleket nem kapják meg a címzettek. Érsemjén kis bihari község ugyan, de élénk postaforgalma van s külföldről is sok levél érkezik oda.

A levelek eltűnését Stiegelmajer Gyula érsemjéni cséplőgéptulajdonos fedezte fel, aki egy nap megkérdezte Szilágyi Piroskát, a posta fiatal kézbesítőjét, van-e levél számára?

— Nem tudom, — mondotta a leány

majd megnézem otthon a kályhában.

Mi is várunk Amerikából levelet s azért mindíg megnézem, mi van a kályhában.

Stiegelmajer a postásleánnyal elsiegett a leány szüleinek lakására, ahol félig elégette megtalálta azt a levelet, amelyet hetekkel előbb adott fel s amelyre — természetesen, — nem kapott választ. Kiderült, hogy az érsemjéni postáskisasszony fióbusznak használta fel a leveleket s hónapokig senki se kapta meg a címére érkezett leveleket.

lépjen közbe a Nemzetek Ligájánál a magyar reformátusok érdekében.

Hasonló jellegű panaszt közöl Rushbrooke dr. baptista lelkész a Baptist Times és a Brithis Weekly című lapokban, az erdélyi baptisták üldözését panaszolva el, saját többszörös erdélyi utazására és tapasztalatairól hívtokozva.

A Dimineata szüségessnek tartja, hogy az ország jóhíre érdekében a kormány cáfolja meg e súlyos vádakat.

Ekkor Stiegelmajer feljelentést tett a postán s a dolog a nyilvánosság elé került. A postán vizsgálatot indítottak és megállapították, — mint az akkor kiadott hivatalos kommunikék is közölték, — hogy

Stiegelmajer bírta rá

Szilágyi Piroskát, hogy a leveleket ellopja, hogy ezzel a postát kompromittálhassa.

A posta ezekután feljelentést tett Stiegelmajer Gyula és Szilágyi Piroška ellen levéltitok megsértése és közhivatal rágalmazása címén.

A nem mánednnapi ügyben ma tartották meg a nagyváradi törvényszéken a tárgyalást. Stiegelmajer Gyula vádlott azzal védekezett, hogy a posta a nyomozás során őt ki sem hallgatta és Szilágyi Piroskát azzal kényszerítették rá az elle ne irányuló vallomásra, hogy másképp huszonötöt kap.

A tanúk kihallgatása után — amelyek folyamán nem nyert igazolást sem az, hogy Stiegelmajer rágalmazott volna, sem az, hogy ki égette el a leveleket, a bíróság a vádlottakat felmentette.

Hulla a szekrényben

A versaillesi rablógyilkos orvos

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Versailles lakosságának körében óriási az izgalom egy rablógyilkosság miatt, amelyet Pierre Bougrat orvos követett el. A gyilkosságra úgy jöttek rá, hogy az orvost néhány nappal ezelőtt elfogták, mert olyan csekkel fizetett, amelyekre nem volt fedezet. A vizsgálat során a vizsgálóbíró elrendelte, hogy az orvos lakásán házkutatást tartsanak, mely ma délelőtt folyt le.

A házkutatás során borzalmas meglepetés várt a rendőrtisztviselőre, aki gyanútlanul kezdett hozzá munkájához. Amikor az egyik szekényt kinyitotta, irtózatoss hulla szaga csapta meg az orrát: a faliszekrényben, begyömöszölve, egy teljesen oszlásnak indult holttestet talált.

A rendőrség megállapította, hogy az áldozat egy bankszolga, aki március 14-én tűnt el. A bankszolga az eltűnés napján 30.000 frankot szedett be és amikor a délután folyamán nem jelentkezett hivatalában, főnökei mingyárt bünesetet sejtettek, mert tudták róla, hogy tisztességes és megbízható ember.

A rendőrség az orvost ma délután erős fedezet mellett kivitte a lakásba, hogy jelen legyen a házkutatásnál. A házkutatás során megtalálták a meggyilkolt bankszolga kalapját, táskáját és pénztárkönyvét. A gyanúsított orvos végignézte a házkutatást anélkül, hogy a legkisebb izgalmat árulta volna el.

Amikor megkérdezték tőle, hogy miért követte el tettét, így védekezett:

— A bankszolga március 14-én jött el hozzám azért, hogy 3000 frank kölcsönt kérjen tőlem, miután ennyi pénze hiányzik az inkasszált pénzekből. Megmondottam, hogy ezt a kérését nem tudom teljesíteni. A solga erre lakásomon mérget vett be és rövidesen utána meghalt.

Az orvosnak ezt a fantasztikus meséjét természetesen nem hitték el. Annyit sikerült megállapítani, hogy a szolgát méreggel ölték meg, amit az orvos bizonyára valami ürüggyel beadott neki. A gyilkossággal gyanúsított orvos a háboruban hatszor sebesült meg agya is megsérült és ezért nem tartják teljesen beszámíthatónak. A rendőrség az orrossal együtt letartóztatta barátját is, bűnrészesség gyanúja miatt.

Ha jó olvasnivalót akar,

kérjen

dijtalan könyvárjegyzéket

a Brassói Lapok könyvosztályától.

A BRASSÓI LAPOK ERDÉLYI HIREI

Kolozsvár

— Ghilesán, az összeférhetetlen. Hirt adtunk annak idején arról a súlyos inzultusról, melyet Ghilesán Liviusz kolozsvári ügyvéd követett el háziura, Péchy Iván birtokrendező mérnök ellen. Bár Péchy e miatt haladéktalanul megtette a feljelentést lakója ellen, a rendőrség mind eddig alig tett valamit ebben az ügyben.

— Záróra kihágás miatt megbüntetett kereskedők. A rendőrség kihágási osztálya számos kolozsvári kereskedő ellen indított eljárást a záróra tulhágása miatt. A rendőrség szigorúan be akarja tartani azt a korábbi rendelkezést, hogy az összes üzleteknél este nyolc órakor, az élelmiszerüzleteknek pedig este fél kilenc órakor kell bezárniuk. Ma végre úgy látszik felsőbb inspirációra a rendőrség beidézte Péchy házának lakóit tanuvallomásra. Az összes lakók egy értelműleg olyan tanuvallomást tettek, hogy Ghilesán és családja állandóan felhasznál minden alkalmat arra, hogy házi urának kellemetlenséget és bosszúságot szerezzenek.

Nagyvárad

— Közvetlen személyforgalom Nagyvárad és Zilah között. A vasutak vezérigazgatójának rendelete értelmében egy közvetlen első és másodosztályú személykocsi fog közlekedni Nagyvárad és Zilah között. Székelyhidon át. Nagyváradról indul a 429 számú személyvonattal 17 óra 25 perckor és érkezik Zilahra 0.40 órakor. Visszafelé indul a 466 számú személyvonat 3 óra 40 perckor, Székelyhidról a 428 sz. személyvonattal 9 óra 45 perckor és érkezik Nagyváradra 11.42 perckor.

Marosvásárhely

— Vizsga hangversenyek. A marosvásárhelyi zeneiskolában az elmúlt héten nagy sikerrel folytak le az ez évi vizsgahangversenyek a zongora, ének, hegedű és cello tanszakon. Ez a körülmény az igazgatóságot arra indította, hogy a jövő tanévben több paedagógiai ujtással még fokozottabb mértékben emelje Marosvásárhely kiváló zenei életét.

— Elfogott utonállók. A csendőrség az elmúlt héten két veszedelmes, több szörösen büntetett betörőt és utonállót fogott el Szalárdon mulatozás közben Bota Ignác és Ledniczki István személyében. Mindkettőt beszállította Marosvásárhelyre, hol a rendőrség most állítja össze bűnlajstromukat.

Gyulafehérvár

— Magyar színház Fehérvárt. Hetek óta Tibor Dezső társulata játszik a koronázó városban. Nagy ambícióval, elismerést érdemlő lendülettel tartják a színészek naponként előadásait. A megcsappant számú magyar közönség, melynek nagy része nem a színházra, hanem a mindennapi kenyérre is csak verejtékes nehézségekkel szerzi meg fillereit, sajnos nem támogathatja a különben szimpatikus színészek előadásait úgy, amint azt igazán megérdemelnék. De méltó dicséretre válik a szintársulatnak, hogy a gyér számú közönségnek is odaadással játszik, Kinizsi Margit, Halász Ica, Szepessy Mancsi, Szűcs Laci bácsi, Takács Antal, Vigh Ernő és a többiek mind, máris kedvencei lettek a fehérvári színházbarát közönségnek.

Lugos

— Csaló kereskedő. Lehner Gyula dog nácskai kereskedőt a lugosi ügyészség rendelkezése letartóztatták. Lehner az utóbbi hetekben temesvári nagykereskedő cégektől több mint félmillió lej értékű árut vásárolt hitelben, azután a vásárolt árukat különböző helyeken elrejtette, s miután üzleti könyveit is meghamisította, csődöt jelentett és hitelezőinek 50 százalékos kiegyezést ajánlott fel. A szatós turpisságára azonban a hitelező cégek rájöttek és feljelentést adtak be ellene, aminek alapján most letartóztatták.

— Ingyen adják az állampolgári bizonyítványokat. Az állampolgárságot igazoló bizonyítványokat, mint ismeretes, a polgárok vagyoni állapota szerint változó összegek felfizetése ellenében állítják ki az ország különböző városaiban. Ezek a díjak 200-100 lej

között váltakoznak. Lugos város tanácsa ezzel szemben közhírré tette, hogy az állampolgársági bizonyítványokat a város minden ki részére teljesen díjtalanul állítja ki, csupán 2 lej 50 bani bélyegköltség megfizetésére kötelezik a bizonyítványkérő polgárokat.

Temesvár

— Az őszi bérmaut előkészítése. Nem rég fejeződött be Bánáthban a tavaszi bérmaut. Pacha Ágost apostoli kormányzó már most elkészíti az őszi bérmaut tervezetét. Eszernit a bérmaut szeptember 13-án kezdődik meg. A krassó-resicai valamint az oravica esperesi kerületekben, lesz idén a bérmaut.

— Cihoschi hadtestparancsnok Temesváron. Cihoschi, a VII. hadtest parancsnoka Szebenből Temesvárra érkezett, ahol Macarovich generálissal, a tüzéség parancsnokával a garnizonokat vizsgálta. Ennek befejeztével Gavanescu tábornok kíséretében Lugosra utazott.

— A pékek küldöttsége a polgármester-nél. Ma délelőtt a temesvári pékek küldöttsége megjelent a polgármester előtt és hivatkozván a meleg időre, ama aggályuknak adtak kifejezést, hogy az integrál lisztből készült kenyér könnyen savanyodik, élvezete káros, s ezért ezt a lisztfajtát el kellene törölni. Egyszersmind kérték a polgármestert, hogy a liszt árát szállítsa le, mivel a vidékről nagyon olcsó gabonát kínálnak és szállítanak. E kérés alapján a polgármester a városban új liszt és kenyérárakat állapított meg, amely szerint: az integrál liszt kicsinyben 15 lej 50 bani, a luxus liszt 27 lej 75 bani, a főzőliszt 18 lej, a félbarna 15.50 lej. Nagymennyiségben ab malom az integrál liszt ára 13.50, a luxus liszté 27.50, a főzőé 16, s a félbarnáé 13.50 lej.

Nagybánya

— Az elaggott iparosok számára menházat építenek. A helybeli ipartestület elhatározta, hogy agglomerátumot állít fel a megrokkant és munkaképtelenné vált iparosok számára. A szükséges tőkét gyűjtés útján akarja megszerezni.

— Szabdalábra helyezték a letartóztatott filmgünyöket. Közöltük volt, hogy Vidor Sándor filmgünyök ellen több feljelentés érkezett mivel egyik társával termények szállítására előlegeket vett föl. A társa azonban megnevezte Vidor letartóztatását és a sok feljelentést, kerekét oldott, s Csehszlovákiába szökött, mire Vidort, akinek Nagybányán állandó lakása van, szabdalábra helyezte a szatmári ügyészség. A vizsgálat folyik.

— Az állami rendőrség kilakoltatása. A nagybányai állami rendőrség a főtéren levő a Bary Lajos örökösének házában egy részét bérli. De nem fizeti azt a kis bérösszeget sem, amelyet az épület átvételkor, 1919-ben önként felajánlott: évi hateret lejt. Az épület a birtokbavétel óta nincs tatarozva, a bérlek azonban adóban levannak foglalva, kivéve a rendőrséget, amelyet az adóhivatal a háztulajdonos kérése ellenére azzal utasított el, hogy a rendőrség úgy sem fizet, nincs értelme a letiltásnak. Ez idő közben a tulajdonos, aki idegen állampolgár, — itteni megbízottja, dr. Ajtai Nagy Gábor ügyvéd útján lakbér emelés iránt a bíróságnál keresetet indított a rendőrség ellen s a bíróság követeles jogosságát belátván, a bért évi 30 ezer lejben állapította meg, miután pedig a szatmári törvényszék, hová az ügy felebbezés folytán került, alaki okok miatt új tárgyalást rendelt el, dr. Nagy Gábor a rendőrség kilakoltatása iránt nyújtott be keresetet. A bíróság, tekintettel a nagy bérhátrálékra, a kilakoltatási eljárást megindította. Ennek a tárgyalása folyt le a múlt hét közepén a rendőrség épületében, melyen megjelent a kincstár képviselőiben dr. Osian Gábor ügyvéd és dr. Ajtai Nagy Gábor. A tárgyalás azonban nem vezetett eredményre, mert egy állami testületet nem lehet az uccára tenni, s elhelyezésére nincs hely a városban, hacsak a régi állami gimnázium idestova bőledező épületét ki nem utalják.

Sepsiszentgyörgy

— Megkezdődött a járdák kiépítése. A napokban kezdetét vette Sepsiszentgyörgy városában a járdák kiépítése és aszfaltozása. A munkálatokat a volt Kosuth-térnél kezdték el ahol aszfaltot huznak a Csiki-ucca sarkáig, a Csiki-uccát pedig befejezik egészen a templom ucca torkolatáig. A gróf Mikó Imre uccának a kollegium felőli részét a Liboc ucca sarkáig, a Liboc uccát egészen a Lusztig-féle vendéglőig aszfaltburkolattal látják el. A gróf Mikó uccának déli felét cementlapokkal építik ki. Azonkívül befejezik az Olt ucca cementlapjainak lefektetését egészen a Vasut uccáig és az Iskola uccának mindkét felét is cementlapokkal látják el. Amennyiben az idő továbbra is kedvezni fog, úgy a piactér rendőrség előtti utvonalanak járdáját is aszfaltolni fogják.

— Betöréses lopás Kovásznán. Tegnapelőtt éjjel ismeretlen tettesek betörték Rém Karola kovásznai lakos házában ajtáját majd bejutva a lakásba, rabolni kezdtek. Elloptak negyven méter finom vásznat 4200 lej értékben, egy aranygyűrűt 1200 lej értékben és 100 lej készpénzt. A lopást csak reggel vették észre és a nyomozást az is megnehezíti, hogy semmilyen nyomot sem hagytak hátra. A kovásznai csendőrség ez ügyben megindította a vizsgálatot.

— Újból szabad halászni. Háromszék-megye alispánja megengedte a megye területén bármely folyó vagy patakban a halászatot. Ez az intézkedés a halászat kedvelői között általános meglepetést váltott ki.

— Sepsiszentgyörgyön is kiadják az állampolgársági igazolványokat. Miután az állampolgársági listák összeállítása teljes egészében befejezést nyert, Sepsiszentgyörgy város tanácsa bárkinék kérés alapján kiállítja állampolgársági igazolványát. Az állampolgársági listában 1847 családfő lett felvéve.

Új Dumas könyvek!

A halhatatlan Dumas hatalmas művei rendkívül izléses kiállításban, kitűnő fordításban új sorozatban jelennek meg. Eddig megjelentek:

A korinthusi leány 180.-lej.

A varázsló 240.- "

Madame Dubarry bukása 130.- "

Kaphatók mindenütt,

Postán szállítja a romániai főbizományos:

Brassói Lapok könyvosztálya

Brassó.

Kirabolták az aninai bányaigazgatóság tisztviselőit

Hatszázezer lejt vitték el a banditák

TEMESVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az aninai bányaigazgatóság tegnap két tisztviselőjével küldte el a steierlaci bányászok félhavi bérét. Összesen hatszázhuszonkilenc ezer lejt vitték magukkal egy vaskazettában. Délután szokás szerint a bányamunkások felsorakozva várták bérük kifizetését. Már több mint másfél óra hosszat várakoztak, midőn telefonon jelentették, hogy a bér elszállításával megbízott két tisztviselőt utközben kirabolták. Az Aninosza és Steierlak közötti úton, egy erdő közelében a tisztviselők kocsija elé váratlanul két főtörzs dől ki az útfestésre, amely az utat elzárta. A fák közül a következő percben hat fegyveres bandita ugrott elő, akik revolvért szegyezve, a tisztviselőktől pénzt követeltek. A tisztviselők és a kocsis először ellenállani akartak, de azután mégis futásnak eredtek.

Tutsek Frigyes altiszt a fején lövéstől megsérült. Mégis mindnyájan el tudtak menekülni. A tisztviselők az esetről értesítették a bánya igazgatóságot, amire a csendőrök autón a helyszínre érkeztek, de a banditáknak nyoma veszett. A vaskazettát megtalálták ugyan, de abban csak négy lej volt, amelyet a rablók valószínűleg gunyból hagytak hátra.

Erdekes, hogy a rablás helyszínétől körülbelül háromszáz lépésre kőművesek dolgoztak, akik az esetet végignézték, anélkül, hogy a tisztviselők segítségére siettek volna. Bár azzal védekeznek, hogy ők teljesen védtelenek voltak és nem mertek a fegyveres rablókval szembeszállni, valamennyit a csendőrség letartóztatta.

A banditák kézrekerítésére a nyomozás erőlyesen folyik. Az elrablott pénzösszeg biztosítás útján megtérül.

HIREK

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla

A Brassói Lapok megjelenik minden este.

A Brassói Lapok egyes példányainak ára 4 lej, vasárnap 5 lej; Bukarestben 1 lejfel drágább; Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 Dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Szombat, június 20.

Katolikus naptár: Szilveszter püspök vértanu. — Protestáns naptár: Szilvia. — Görög naptár: Metód püspök. — Izraelita naptár: 5685. Sziván 28.

A nap kel 4 óra 32 perckor, nyugszik 20 óra 3 perckor. — Legközelebbi holdváltozás: újhold június 23-án 9 óra 36 perckor.

Időjárás: Zivataros esők várhatók hőstüledéssel.

Megint vakhireket közölnek a Magyar Pártról

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kolozsvári Ujság című napilap ma reggeli számában cikket közöl arról, hogy a Magyar Párt delegációt küld az Avarescu párt vezérőrnagy bizottságába gróf Bethlen György elnökletével. E közleménnyel kapcsolatban a párt titkársága a következő nyilatkozatot közlésére kérte fel a Brassói Lapokat.

Az ugynevezett csucsa paktum alapja az, hogy a Néppárt a Magyar Párt kívánságát elfogadta és azokat a saját programja kiélemező részeit tekinti és azok megvalósítását elő is fogja mozdítani. A parlamenten kívül a Magyar Párt megtartja saját önálló szervezetét, nevét és egyéniségét. A zavartalan és szoros együttműködés érdekében szűk seges egy összekötő delegáció kiküldése a Magyar Párt részéről. Az Ujság említett közleményével szemben azonban kijelentjük azt, hogy Bethlen György ennek a delegációnak nem a vezetője.

— **Mosoiu a királynál.** Bukarestből jelentik: Mosoiu közlekedésügyi miniszter ma volt a királynál kihallgatáson. Michalache parasztpárti vezért holnap hallgatja ki a király Színájában.

— **Meghalt Angel Salini volt közügyügyi miniszter.** Bukarestből jelentik: Angel Salini volt közügyügyi miniszter, akit tegnap neveztek ki a kommerciálizált vasutak adminisztrátorává, tegnap délután öt órakor váratlanul meghalt.

— **A felsőbb hadbíróóság helybenhagyta a besszarábiai kémkedési pör ítéletét.** Bukarestből jelentik: Emlékeztetes az a kémkedési pör, amelynek vádlottait a besszarábiai hadbíróóság több évi kényszermunkára ítélte el. Vádlottak felelőssége folytán az ügy a felsőbb hadbíróósághoz került, amely a bűnügyet ma tárgyalta. A másodfoku bíróság rövid tanácskozás után, visszavetette a felelősséget, s így az első foku ítélet jogerős.

— **Elfogták a vasútjegy hamisítót.** Jassiból jelentik: Jassiban elfogtak egy fiatal embert, aki olcsó áron vasuti jegyeket adott el. A rendőrség ebből az esetből megállapította, hogy veszedelmes jegyhamisító banda működik, amelynek számai Erdélybe vezetnek.

— **A munkaszüneti törvényt szentesítette a király.** Bukarestből jelentik: A Monitorul Oficial mai száma a munkaszüneti törvény királyi szentesítését közli.

— **A baccalaureatusi vizsgák bizottsága Brassóban.** A közoktatásügyi miniszter a brassói Saguna gimnázium, a román kat. gimnázium, az ág. ev. gimnázium, a kézdivásárhelyi román kat. és a sepsiszentgyörgyi református gimnázium érettségi vizsgájához a következő bizottságot delegálta: Elnök Popa-Liseanu, tagok: Teodorescu Petre, Jonescu C., Hilt Virgil, Banciu Axente, Gradinescu Aristid és Nanu Juon.

— **Szalay Károly a leideni németalföldi irodalmi társaság tagja.** Budapestről jelentik: Szalay Károly ismert nevű magyarországi költőt Hollandia legnépszerűbb és legelőkelőbb irodalmi társasága, a »Leideni németalföldi irodalmi társaság« rendes tagjává választotta.

— **Amundsen után.** Newyorkból jelentik, hogy Mac Milán Amundsen felkutatása végett két hajóval és három repülőgéppel elindult északsarki útjára.

László Fülöp Budapest. Budapestről jelentik: László Fülöp világhírű magyar festőművész Londonból csütörtökön Budapestre érkezik.

— **Bűnügyi szenzáció Budapest.** A Neues Wiener Journal értesülése szerint a magyar rendőrség egy a magyar arisztokráciához tartozó nőt és egy magyar magnásnak a titkársját több milliárd összegű család miatt letartóztatta. A nő, akinek nevét a vizsgálat érdekében hallgatták el a rendőrség, bécsi nagykereskedőtől árut vett át Budapestre való csempészés végett, s mikor el kellett volna számolnia, letagadta az üzletet. Az előkelő hölgyet Szobon tartóztatták le, mikor Csehszlovákiába akart utazni. A magnás titkársját mint a csalásban való társát tartóztatták le és még négy személy letartóztatása várható hasonló okból. A csalással vádolt nőnek Bécsben gyönyörű villája, Budapestben nagy háza van. A magyar társaságban nagy szerepet játszott.

— **Újabb repülőbaleset.** Kolozsvárról jelentik: Ma reggel az Erzsébet ut felő részén a Fellegrár alatt egy repülőgép leesett. A katonai aeroplán a levegőben defektet kapott és siklórepüléssel két-száz méter magasságból minden baj nélkül leszállhatott volna, de a gép egy fatörzsre esett, s így a gép összetört, a szerelő pedig lábát törte. A pilótának azonban semmi baja sem lett.

— **Közvetlen személykocsi forgalom Brassó-Kolozsvár között Madéfalva-Székelykocsárdon át.** A napokban megírtuk, hogy az új menetrend életbeléptével, vagyis június 5-ével egy közvetlen első és másodosztályú kocsifog közlekedni Brassó-Székelykocsárd között Madéfalván át. Ma érkezett újabb rendelet értelmében ez a kocsifog Kolozsvárig fog közlekedni a következő menetben: Brassóból indul a 435. sz. személyvonattal reggel 6.02 perckor Madéfalváról a 405. sz. gyorsvonattal délelőtt 10.11 perckor és érkezik Kolozsvárra este 8 óra 40 perckor. Vissza felé indul Kolozsvárról a 404. sz. gyorsvonattal reggel 8.20 perckor, Madéfalváról a 440. sz. személyvonattal este 7 óra 40 perckor és Brassóba érkezik éjjel 11 óra 23 perckor.

— **Magyar kiküldöttek az európai sportbajnokságon.** Budapestről jelentik: A magyar vívósövetség a július huszonkilencedikére kitűzött sztendei európai kardbajnokságra Garayt, Mészározt, Rádyt, Terstyánszkyt és Uhlyarikot jelölte ki.

— **Amerikában az orkán feldöntött egy személyvonatot.** Newyorkból jelentik: A newjerteri államban Hacketstovon közelében az orkán feldöntött egy személyvonatot. A vonatot a töltésről lezuhant. A száznolcvanöt utas közül harmincnégy halott és nyolcvan sebesült. Az utasok között százötven jómódú német volt, akik hajón Brémába és Koblenzbe akartak utazni a rajnavidek miffenárs ünnepségére. Ezek közül alig maradtak épen legnagyobb része súlyosan sebesült, a halottak is mindnyájan német származásúak.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik felejtethetetlen férjem, illetve édesapám temetésén megjelentek, koporsóját virággal ellátták, vagy részvételüknek bármilyen más módon ki fejezést adtak, ezúton mondunk hálás köszönetet. Ö. v. Péter Zakariásné és fia Lajos.

— **Mit jelent két lej egy ember életében?** Ma minden annyira megrágult, hogy két lejért semmit sem lehet vásárolni. Az Erdélyi Román Sajtószindikátus mégis két lejért kínál egy sorsjegyet, amellyel 100—50—10 ezer lej készpénzt és más 5400 készpénznyereményt lehet nyerni. Huzás visszavonhatóanul 1925 augusztus 16-án. Erdemes tehát több sorsjegyet vásárolnia, így biztosítva néhány nagy nyeremény lehetőségét. Rendeljen tehát 5—10—20 sorsjegyet darabonként két lejért, bélyegeken, vagy postautalványon Rudolf Mosse R. T. hirdetési vállalatnál (Sajtó sorsjáték jelige alatt) Cluj, Str. Reg. Maria 37.

— **Sáskajárás Borsodban.** Miskolci tudósítónk jelenti: Borsod vármegye közgazgatási bizottságának keddi ülésén a vármegyei alispán szövéttette, hogy Alsó-Borsodban hihetetlen károkat okoz a vetésekben a sáskajárás. A sáskairtó gépeket a rovarügyi állomás Heves megyébe szállította és így Borsod megye teljesen ki van szolgáltatva a sáskáknak amelyek már eddig is milliárdos károkat okoztak Mezőkeresztes, Mezőkövesd, Tiszaeszlár, Andornak, Mezőcsát, Tiszakeszi, Boldva, Hangács községekben példátlan károkat okoz a sáskajárás. Nyolc község határában marokkói, hét községben pedig az olasz sáska pusztít.

— **Herczeg Ferenc két új szindarabot írt.** Budapestről jelentik: Herczeg Ferenc a jövő szezonra két szindarabot írt, amelyeket a Nemzeti Színháznak adt át. Az egyik darab címe: Széchenyi, a másiknak még nincsen címe.

— **Török diákok Brassóban.** Színájából szerdán délután negyven fezes diák érkezett tanáraik vezetése alatt Brassóba. A muzulmán diákok Medgidiaiból jöttek és Románia nevezetesebb vidékeit látogatják meg. Brassóban a város látta őket vendégül és csütörtökön egy városi tisztviselő kalauzolta őket.

— **Apolló Mozgó.** »Nagy Katalin táncosnőjét« játszotta az Apolló »Malva« helyett. A filmnek jósága, szépsége és a közönség megelégedése arra indította az igazgatóságot, hogy ezt a kitűnő nagyszabású filmet szombati műsoron tartsa és »Malvát« vasárnapra tűzze ki műsorra. A cserével a közönség csak jól jár, mert két nagyszabású filmet lesz alkalmuk megismerni a héten. »Nagy Katalin táncosnője« című filmnek a tárgya egy meghatározó szerelmi történet, amely az orosz vérengzések idejében játszódik le. Főszerepeit pedig a moszkvai és Szentpétervári nemzeti színházak művészei játszik. A férfi főszerepet a brassói közönség által is ismert: Ossip Runich játssza.

(*) **Bikszád gyógyfürdő nyitva.** Ivó kura, meleg ásványvíz és szénsavas fürdők, hidegvíz gyógyintézet és inhalatórium. Elsőrangú orvosi szaktekintélyek által javallva van a légzőszervek, gyomor és bélhurutos megbetegedései ellen, nemkülönben hólyag, vese és epebajoknál, valamint sárgaság, kerek gyomorfekély eseteiben. Szobák június hóra még előjegyezhetők. Állandó fürdőorvos. Mérsékelt árú konyha, diétás betegeknek is. Bármely felvilágosítást készséggel nyújt a fürdőigazgatóság. Baia Bicsad (Bikszádi-fürdő) Jud. Szatmar (Szatmármegye.)

— **Tanctanítás.** Izsák Ferenc iskolájában (Gewerbeverein) a szünidei tanfolyamok: gyermekeknek július 1-én, diákoknak július 15-én kezdődnek. Beiratkozni naponta Várúca 110 alatt lehet.

(*) **Modern Mozgó.** A szezon legizgalmasabb és legérdekesebb filmje az »Orlache« hatalmas sikerrel került bemutatásra. A közönség nem győzte eléggé csodálni Conrad Veidt nagy művészetét, aki életének legjobb szerepét játssza. A film szombati maradásra kerül. Jön: »Aranyos kis kapitányom« és »Egy udvarhölgy naplója« Előkészületben: Egy teljesen új Pat és Patachon.

Eredeti angol szabadalmazott

DICK BALATASZIAK

kizárólag

KAMARYT & MEDER cégnél
BRASOV-TIMIȘOARA.

2084

JÓKAI

Irtá: Dr. Nagy Sándor

Jókai életének, halhatatlan műveinek, népszerű, örökké élő alakjainak megkapó leírásai. Ifjúságunk legkellemesebb emlékeinek, Jókai szötte ragyogó álmainak alakjait látjuk megelevenedni ezekben az írásokban.

A R A 40— L E J.

A legnagyobb magyar elbeszélő születésének századik évfordulója alkalmából eszlelt jubileumi kiadás.

Brassói Lapok
könyvosztálya

kiadása.

Kapható minden könyvesboltban.

Amerika és a kínai zavargások

WASHINGTON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Borah szenátor állást foglalt az ellen, hogy az Unió beavatkozzék a kínai zavargásokba.

SANGHAI. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az angol főkonzul a polgári kormányzónál és a külügyi biztostól erőfeszítéssel tiltakozott Mackensil angol mérnök meggyilkolása miatt.

Amerika a béke érdekében kész a többi nemzetekkel együttműködni

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A fegyver, lőszer és hadianyag kereskedelem ellenőrzésével foglalkozó nemzetközi konferencia egyezményét eddig Amerika, Argentína, Brazília, India, Spanyolország, Esztor-szág, Franciaország, Finnország, Olaszország, Japan, Lettország, Luxemburg, Lengyelország, Románia, Jugoszlávia és Görögország írták alá. A vegyi háborúról szóló jegyzőkönyvet Németországgal az élén, huszonhét állam írta alá.

A konferencia alelnöke a szövetség-tanácsnak és genfi kantonnak a vendéglátásért köszönetét fejezte ki, majd Amerika nevében Burton kijelentette, hogy Amerika a béke érdekében kész a többi nemzettel együttműködni, mert az emberiség legnagyobb felfadata az új háború megakadályozása.

„Rigly bácsi már nem bicsérdista”

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az újságot kötelezi az objektivitás. Ha a múlt napokban közöltük a Bicsérdy-musból kiábrándult, — de közben kigyógyult, — Rigly bácsi esetét, — most szívesen adunk helyet ennek a levélnek, amelyet ma hozott a posta és amelynek írója azt mondja, hogy Rigly bácsinak nincs igaza. S ezt annál szívesebben tesszük meg, mert az a levél végre jö-zan és egyszerű, holott a Bicsérdy-must mind eddig valami túrhetetlen exaltság, hiveinek majdnem vallásos rajongása jellemzi, akik nemcsak az étkezési s egyébként igazán okos tanácsokat veszik át „mesterüktől”, hanem annak megemésztését, zavaros és nagyképu stílusát is; ennek a stílusnak két fővonása van: az egyik a saját magában vetett megtámadhatatlan hit, a másik a szédítő félműveltség, amely az egymásra dobált érvek és adatok tömegén végighúzódik.

A hű bicsérdysta levele itt következik:

Tekintetes Szerkesztő ur!

A Brassói Lapok 132 számában olvastam a „Rigly bácsi” nyilatkozatát: Bicsérdy követője volt, szerencsétlenül járt, 12 hét alatt kilenc napot börtölt és végül is a teljes összeomlás kikerülése céljából visszatért a régi étkezési módra és most már vigan van, jól érzi magát.

En is követem a Bicsérdy tanácsát, a mennyiben semmiféle husfélét és zsíros ne müt nem eszem s hetenként 36 órát böjtölök.

Nagy szenvedésem vitt erre az elhatározásra, én sem hittem Bicsérdy állításainak, de miután súlyos betegségem oda fejlődött, hogy már a véletlet vártam, nekem már mindegy volt; egy kínos éjszakai szenvedésem után felindulva, megkezdtem a 36 órás böjtöt s azután a zsirtalan táplálkozást. A gyümölcs-ézésre nem tértem át, nem is térek, mert nincs módomban úgy rendezkedni be, hogy az fenntartásomnak megfeleljen. Hatvanhat éves vagyok, betegségem még nem múlt ugyan el, de nagyon enyhült, nyugodt éjszakai vannak — de nem mindig — van nehézkes lélegzésem, nagyobb váladékköhö-géssel, úgy 1—2 óra alatt fejár, azután egész jól érzem magam. Reményem van rá, hogy talán ez is kimarad.

Ezt azért írom meg tekintetes szerkesztő urnak, mert a „Rigly bácsi” nyilatkozatát úgy amint megírva van, nem tartom meg-egyezőnek a valószínűséggel. Rigly bácsiban valószínűleg nem volt még a komoly elha-tározás, vagy tulságba ment, vagy valami tévedés történt eljárásában.

Az én nézetem szerint a beteg, ha betegsé-gét az orvosok sem tudták kigyógyítani, min-den kötelesség nélkül — veszély nélkül megkisé-re heti a Bicsérdy rendszer szerinti táplálkozást. Okkal-móddal folytatva, belepustulás nem történhetik és mindig vissza lehet térni a régi táplálkozási rendszerhez. Ha a kísérletet tevő betegeknek csak kis része is nyeri vissza el-vesztett egészségét: Bicsérdyt az emberiség jótévői közé számíthatjuk.

SZÍNHÁZ

A magyar szindarabok az olasz szin-padokról kiszorítják a franciákat

RÓMA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Alessandro Varoldo, az „Olasz Szin-padi Szer-zők Egyesületének” elnöke, maga is jónévű szín-műrő, az Olaszországban tartózkodó Balla Ignácnak kijelentette, hogy a magyar szerzők lassanként egészen kiszorították már az olasz szinpadról a franciákat.

— Zaccani és Chiantoni az érdeklődést keltették föl a magyar szindarabok iránt, mondta Varoldo. De a mostani nagy sike-reik nőknek köszönhetők. A legtehetsége-sebb és legnagyobb intelligenciájú színész-nők egyike Alda Borelli, több magyar szin-darabot adott már elő. Ő volt az első, aki a világháború befejezte után magyar darabbal lépett a közönség elé: előadta Biró Lajos »Rablólovagját«, Aztán Lengyel Menyhért és Biró Lajos »Cárnójét«, Molnár Ferenc »Far-sangját«, is ő mutatta be először az olasz közönségnek. Dora Menichelli Migliari Her-czeg Ferencet vette föl műsorába. Nagy si-kere volt a »Castello dei sogni«-val, amely a Magdaléna két élete című regényből ké-szült és »Aranyborjú« olasz a címe. Mária Melgo, ez a kreol csoda, aki tavaly Argen-tinát hozta lázba, amikor társulatával átha-józott az Oceánon, másik Herczeg Ferenc-darabbal aratott osztatlan nagy sikert: »A kék róka«-val. (Volpe azurra.) Ő adta elő Molnár Ferenc »Egi és földi szerelmét«, a melyet a kritika szinte lázas izgalommal fogadott. Az »Ördög« után Molnár Ferenc igazi nagy sikere, a »Liliom« volt, amelyet egyszerre két színtársulat is játszott. Tatjana Pavlova, az orosz születésű nagy színésznő, Molnár Ferenc »Testőr«-jét, »Hattyu«-ját és »Farkas«-át vitte szinpadra. A »Farkas« má-is állandóan ott szerepel Tatjana Pavlova műsorán. Most jött vissza Amerikából Má-ria Bazzi, akinek műsorán ott szerepel Vajda Ernő »Fata morgana«-ja... És ki tudná föl-sorolni a többieket! Sziciliától Bolzanoig, mindenütt játsszák a magyar írók darabjait. És mindenütt nagy sikerrel.

Kisértetek

Az a gondolat, hogy Forgács Sándor, mint a brassói színház vendége, Ibsen Hen-rik Kisértetek című színművében mutassa be igazi művészetét kétségtelenül szerencsés volt. Anélkül, hogy magának Ibsen darabjá-nak bírálatába vagy akár méltatásá-ba akarnánk bocsátkozni — erre nincs szük-ség, hiszen Ibsen drámája ma már közkincs, annyira a világirodalomé — meg kell álla-pítani, hogy ez a színmű az, amelyben igazi művészi kvalitásokat feltétlenül érvényre le-het juttatni, amivel egyúttal azt is megmon-dtuk, hogy ahhoz kontár kézzel nyulni nem lehet.

A társulat tagjai, élükön a vendégmü-vésszel teljes sikert könyvelhetnek el a teg-nap esti előadással kapcsolatban, amit nagy-részen az is igazol, hogy a brassói közön-ség, amely nem hódol be feltétlenül minden prózai szin-padi alkotásnak, teljes elismerés-sel fogadta a tegnapi est előadást. És nem érdemtelenül. Forgács Sándor, Oszwald sze-repében határozott kvalitásokkal, a szerep követelményeinek teljes átérzésével cs min-denekifelett eredeti elgondolással játszotta meg ezt a szerepet, amelynek egyik főkövé-telménye a játszási tudásnak olyan skálája, amely nem kis feladatok elé állítja a mű-vészt. Forgács Sándor mindezeknek a köve-telményeknek a legteljesebb mértékben, sőt azontul is eleget tett, s meg kell állapítani, hogy a brassói közönség hálás azért a művé-szi produkcióért, amelyben a vendégművész tegnapi este részesítette. — A sikerben, a mely a vendégművész játékát kísérte, tagad-hatatlanul nagy része van R. Farkas Idá-nak aki Alvingné szerepében olyan anyá volt, ahogyan az Ibsen képzeletében élhetett. A sokat szenvedett asszony aki fiáért türe-éveken át férje kicsapongásait, a szerető anyá aki egyetlen fiáért állít emléket férjé-nek és a szenvedő anyá akinek látnia kell az apa bűnei miatt fia romlását: mind olyan követelmények elé állítja a művésznőt, a melyeket csak rátermettséggel és tehetség-gel megáldottan lehet igaz tökéletességgel megjátszani. R. Farkas Idáról a tegnapi elő-adás újból beigazolta, hogy művészi ereje a legnagyobb könnyedséggel gyűri le szerepé-nek nehézségeit: s annak minden finomságát kiaknázva hibátlan és teljeset nyújtott.

Szabados Árpád a mindenben idealiz-must kereső, a gyakorlati élettől messze

tevelgyő, s a reális megállapításoktól irtó-zó lelkész mégis igaz realizmussal játszo-tta meg. Szántó Jenő kitűnő Engstrand asz-talos volt, úgy maszk-rozásban, mint játék-ban, s ennek a szerepnek az eljátszása a ked-velt színésznek legjobb alakításai között is a első helyen áll. Holdy Juci Engstrand Elvira kis szerepében szép és ügyes játékot produ-kált, s különösen a harmadik felvonásbeli jelenetének lendületes megjátszásával, ami egyik lényeges tényezője a darab sikerének, precíz játékot adott.

A közönségről is szólni kell. Az Ibsen drámának speciális közönsége van, s tegnap nagy meglepéssel és örömmel kellett látni a brassói színház nézőterén, hogy ez a közönség tud lelkesedni Ibsenért, aki pedig nem a tömegekhez, hanem mindig az egyén-lekéhez, sőt lelkiismeretéhez szól. Ezt külön azért kellett itt megállapítani, mert a tegnapi tanujelét Brassó színházba járó közön-sége annak, hogy az igaz művészetért min-denkor szívesen áldoz, és azért lelkesedni is tud.

(kpt.)

A magyar színház heti műsora:

Csütörtök: Szépasszony kocsisa 2-szor. Ugyanaz a szereposztás.

Péntek: Postás Katika. Operett-ujdon-ság először. Főszerepekben: Pintér Böske, Fekete Rózi, Ross Jenő, Rudas Bandi, Vá-kár Vilmos, Légrády Pál, Szántó Jenő

Szombat: Postás Katika második-szor. Ugyanaz a szereposztás.

* Postás Katika. Pénteken lesz a bemu-tatója a legújabb Zerkovitz és Harmath ope-rettnek, a Postás Katikának. Az előkészítő munkálatok és próbák után a színház nagy-szerű operett-ensemléje teljesen készen áll hogy a holnap esti bemutaton a legtokéle-tesebb előadást produkálja. A Postás Katika egyike lesz a színiszezon legtrappansabb előadásainak. Az Árvácska, Aranymadár, Hattyulovag stb. szerzője legjobb, legcsillo-góbb muzsikáját adja a Postás Katikában, melyhez igazi budapesti humorral fűszere-zett librettót írt a kiváló szövegíró-társ, Har-math Imre. Egy kis vidéki város postahiva-talából indul egy bájos szerelmi idill Forgó Katika a postaskisasszony és Ághy Jani, a fess mulató gentry-fiu között. Kisvárosi eljegyzés malachanda, borostás állu ripacs színtársulat selypítő falusi liba, mulató je-lenet a közkedvelt Ampovics Pista bandájá-val stb., minden előfordul ebben a szenzá-ciós erejű operettben, ami egy darabnak a legnagyobb sikert biztosíthatja. A brassói közönség kedvencei, Pintér Böske, Fekete Rózi, Boross Manci, Ross Jenő, Rudas, Vá-kár Szabados, Szántó, Légrády stb. olyan nagyszerűt produkálnak, ebben a darabban, énekelnek, táncolnak, sirnak, nevetnek, mu-latnak úgy, ahogy talán még egy darabban sem. A Postás Katika háromszor egymásután van kitérve és előreláthatólag a szezon leg-zsufoltabb háza fognak tapsolni az ese-ményszámba menő előadásnak.

* A kolozsvári színészek Nagyváradon. A nagyvárad színtársulat a jövő hét csütör-tökjén Kolozsvárra megy, s pénteken mutat-ják be a Halló Amerika c. revüt. Ugyanek-kor a várad társulat drámai együttese Nagy-károlyban kezdi meg egy hetes vendég-szé-replését. Amíg a nagyvárad társulat Kolozs-várott vendégszerepel, addig a kolozsvári ma-gyar színház drámai együttese Nagyváradon fog vendégszerepelni. A revűvel Kolozsvár-ról Aradra megy a nagyvárad társulat.

* A Ligeti ballet a Klingsor utolsó na-gyobb szabású rendezése az idei szezonban. A rendezőség minden igyekezetével azon lesz, hogy a közönségnek minél élvezete-sebb estét nyújtson. A jobb helyek nagyobb-része már elkelt. Állóhelyek 20 lejtől felfelé a Klingsor hangversenyirodában.

* Még ebben a hónapban kiadják az új színházi koncessziókat. Márdus István mű-vészeti felügyelő Bukarestbe utazott, ahol holnap döntenek a színházi koncessziók fő-lött. A koncessziókat — tudomásunk szerint — e hó végéig ki is adják az igazgatóknak. Változások várhatók az arad—temesvári és a szatmári színházaknál. Szó van arról, hogy külön választanak az arad—temesvári színt-kerületet, s Temesvár is önálló színházat kapna. Az aradi színház igazgatójaul Szend-rei Mihályt, a jelenlegi vásárhelyi színgaz-gatót, a szatmári színház igazgatójaul pedig Parlagi Lajost, emlegetik. Nagyváradon a hírek szerint Gróf László marad a színgaz-gató.

Felkéretnek a t. bérleők, hogy esedékes bérletösszegetek a színházi pénztárnál, vagy az irodában befizetni szíveskedjenek.

Csak a Színházi Újságot fogadja el a jegy szedőtől. Teljes hetiműsorral ára hat lej.

SPORT

(x) A »Latin kupáért« Párisban valamennyi latin nemzet részvételével olimpiászerű versenyt rendeznek, amelyen természetesen Románia is részt vesz. Az FSSR a futballisták kiküldetésének költségeire új adót rendelt el, amennyiben minden sportláványosságon résztvevőnek jegyén kívül egy-egy lejes jegyet is kell váltania. Ezenkívül minden városban egy olyan mérkőzést kell lejátszani, amely a helyi viszonyok között a legnagyobb érdeklődést váltja és amelynek bruttó bevétele levonások nélkül, (pálya, bíró, stb.) a központot illeti. A brassói kerület labdarúgószakosztálya döntése alapján vasárnap két kombinált csapat fog mérkőzni. Az »A« csapat, amely a z Olympia és Brasovia játékosaiból állították össze, míg a »B« csapatot a Coltea, CFR és MTE játékosai szolgáltatják. Az első mérkőzésen a Brasovia és Olympia kombinált csapata játszik az MTE, CFR és Romloc kombinált csapatával. A félnégy órakor kezdődő előmérkőzés csapatai: »A« csapat. Gusbeth (O). — Paul (Br). Wagner (O). — Römer (Ol). Thiess (O). Koti (Br). — Stenner (Ol). Schmitts V. (O). Pál (Br). Kleisch (Ol). Salánki I. (Br). »B« csapat: Szederjessy (MTE). — Schuller (Romloc). Novák (MTE). — Knobloch (CFR). Reibnagel (CFR). Fekete (CFR). — Szávai (MTE). Russu (Romloc). Szász (CFR). Kiss (CFR) Bakó (MTE). A főmérkőzést 5 óra 30 perckor kezdődik, a következő összeállításban: »A« csapat Várhegyi (Br). — Kravatzky (O). Rupp (Br). — Kirschner (O). Tóth (Br). Eröss (Br). — Nagy (Br). Salánky (Br). Geller (Br). Göbbel H. (Ol). Erdő (Br). Ezen csapattal szemben a következő összeállítású »B« csapat játszik: Popister (C). — Darvas (C). Varga (C). — Stora (C). Fleischmann (CFR). Steiner (C). — Kutzki (C). Szabó (C). Banhauser (C). Bálint (MTE). Köpe (CFR). A csapatok összeállítására nagyon sikerült és szép, érdekes sportot ígér ezen mérkőzés.

(x) A »Károly serleg« és »Erdélyi serleg« verseny. A kolozsvári kerület atlétikai albizottsága rendezte meg a Károly serleg versenyeket, egyben az »Erdélyi serleg« versenyrel június 28 és 29-én. Nevezések dr. Sónodi István címére Kolozsvár, Vlakuta-ucca 3. H. 12. alá küldendők június 24-ig. Nevezési díj számonként 20 lej és stafétánként 80 lej. Az »Erdélyi kupának« melynek versenyszámai a pentatlont alkotják, 80 lej a nevezési díja. Köztudomás szerint az Erdélyi kupa győztesét pontozás után állapítják meg, figyelembe véve a versenyzőknek a Károly kupa verseny egyes számaiban elért eredményeit. A Károly serlegverseny 19 pontból áll és az első helyezést számít, a második, illetve harmadik helyezést csak pontszám egyenlőség esetén veszik figyelembe. Versenyszámok: 100, 200, 400, 800, 1500, 5000 méteres futás, 110, 400 m-es gátfutás, súly, diszkusz, kalapács és gerelyvetés, 4x100 m. staféta, magas és távugrás, helyből és futammal, rud és hármassugrás.

(x) Románia birkózóbajnokságai. Temesváron a városi színházban június 28-án rendezte a központ megbízásából a temesvári kerület Románia 1925. évi birkózóbajnokságait. A személyenkénti 60 lejes nevezési díjak Trinksz Rudolf címére, Béga palota Temesvár küldendők június 25-ig bezárólag. Résztvehetnek az FSSR-hez tartozó egyesületek fagjai azzal a megszorítással, hogy kerületenként minden súlycsoportnak csak három első helyezettje indulhat. A versenyt a következő súlycsoportokban tartják meg. I a) csoport 52 kilogrammig. I b) csoport 58 kg-ig. II. csoport 62 kg-ig. III. csoport 67,5 kg-ig. IV. csoport 75 kg-ig. V. csoport 82 kg-ig. és a VI. 82 kg-tól felfelé.

(x) Az AMTE Kolozsváron. Kolozsvárról jelentik: Vasárnap az aradi AMTE jön Kolozsvárra, ahol a városi pályán a Haggibbor csapatával fog mérkőzni.

(*) A modern atlétika. Az összes atlétikai ágak stílusa, tréningje, a versenyrendezés és a legújabb versenyszabályok. 347 szemléltető rajzzal. Írta: Déván István. Magyarország többszörös bajnoka és rekordere. Mindenkinél, akit érdekel az atlétika el kell olvasnia ezt a könyvet. Ára 240.— lej, Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályától, Brassóban.

(x) Finn atléták Budapesten. Június 28 és 29-én, amint Budapestről jelentik, a legjobb finn atléták indulnak a magyar atléták-kali versenyben.

(x) Megjavitották a távolugrás világrekordját. Chicagóból jelentik: Hubbart, amerikai távolugró 7 m. 89,6 cm-t ugorva, megjavította az eddigi világrekordot.

MEZOGAZDASAG

Kontingentálják a gabonakivitelt

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Néhány lapban az a közlemény jelent meg hogy a belügyminiszteriumban tanulmányozzák az új termésből eredő gabonarendszert s állítólag elhatározták, hogy a kivitelt kerülő gabonát kontingentálják.

Tudósítónk a kereskedelmi miniszteriumhoz fordult e tekintetben, felvilágosításért, s illetékes helyen erre nézve a következő kijelentést tették:

Azok a kérdések, melyekről a lapok írnak, hogy a jövő gabonarendszer kontingentálós lesz s hogy a belügyminiszteriumban fog lalkozni e kérdéssel, legből kapottak. A gabonarendszer problémája s a termékek kivitele nem tartozik a belügyminiszter hatáskörébe. A belügyminiszteriumban mindössze a lakosság részére szükséges kenyér biztosításával foglalkoznak. A gabona jövő rendszerének megállapítása a kereskedelmi, pénzügy és fölmivelségi miniszterium hatásköre alá tartozik.

Egyelőre azonban nem lehet beszélni

valamilyen gabonarendszer megállapításáról, míg nem lehet pontosan tudni a termés eredményét. Bármilyen is lesz azonban a termés eredménye, a kereskedelmi miniszteriumnak az a nézete, hogy a jövő gabonarendszer teljesen szabad lesz. Amikor elsőrendű szükségleti cikkek kontingentálási rendszere ellen küzdöttünk — mondja informátorunk — nem léptethetjük épen mi életbe ezt a rendszert, mely annyi szabálytalanságra és elégetlenségre adott okot. Mihelyt ismertté válik a pontos terméseredmény, s ha ennél a belső fogyasztás szükségletein felül eső felesleg fog mutatkozni, megengedik a gabonafeladás kivitelét. Ezt az engedélyt mindenféle korlátozás nélkül megadják, csak a pénzügyminiszterium által megállapítandó vámilletéket kell megfizetni a kivitelnél.

A fentiekből tehát az tűnik ki, hogy a kormány az az álláspontja, hogy mielőtt ismertté válik a fontos terméseredmény, vissza kell térni a szabad gabonakereskedelmre.

Gazdasági hírek

Belföld

Egy adott eset alkalmából a földművelésügyi miniszterium az agrárreform révén kiosztott földeket vissza vette és a földek tulajdonjoga visszaszállt az államra, az új tulajdonos nem művelte meg földet. A Monitorul Oficial 105. száma szerint a tojás kivitel illeték most szeptember hó 30-ig darabonként 1 lejben van megállapítva, és október 1-től április hó 30-ig darabonként 3 lej kivitel illeték fizetendő. Felmérési fix pontoknak, valamint a kaleszteri közegek által felmért területek határjeleinek, cölvekeinek megsemmisítése a büntető törvénybe ütköző cselekmény gyanánt büntetettük. (Belügyminiszteri rendelet 3027—925.) A bérlok kereseti adóját az 1923-ban működött összeíró és becslő bizottság által megállapított haszonérték alapján róják ki. (Pénzügyminiszteri rendelet 33093—925.) Juh tenyésztés utáni kereseti adót a birtokos nem fizet, ha a juhtenyésztés saját földjein történik — ha azonban a juhtenyésztést bérletbe vett földeken üzi, a juhtenyésztés jövedelme után kereseti adó kirovan. (Pénzügyminiszteri utasítás 33093—925.) A kitermelésre eladott erdők földadóját, amelyeken a kitermelés több éven át folyik, akkor is a termelés éveire felosztva évenként kell fizetni, ha a kitermelés egyenértékű a tulajdonosnak egyszerre, egy összegben fizet meg. (Semmitőlseki 1924. V. 13-án kelt 938-bis sz. döntvénye.)

Kitermelésre másoknak adott erdők a bérbe vétel napjától földadó alá esnek. (Pénzügy miniszterium 33093—1925 számú utasítása.) Kilátás van arra, hogy a szarvasmarha kivitel illetékét leszállítják. A bejkereskedelmet a kormány monopolizálni akarja. Az erdélyrészi méhészet egyesület 1925. évi szeptember hó 6, 7, 8 és 9. méhészeti kiállítását és vásárt rendez. Kolozsvár, Attila-u. 11. sz. az erdélyi gazdasági egyesület székházában és kertjében. Bejelentések 1925. augusztus hó 15-ig ahely és biztosítási díjakkal együtt az EML. titkári hivatala címére küldendők. (1912-ben volt Erdélyben az utolsó méhészeti kiállítás.) A kiállítandó tárgyak beküldési határ ideje szeptember hó 1. Hadirokkantak, árvák és özvegyek. Az IOV. (Invalidi, orfani, vadu ve) rokkantak árvák és özvegyek törvény 41 szakasza értelmében mindenféle közmunka alól mentesek. Az árpa kivitel szabaddá tették 20 ezer lej vagononkénti kivitel vám ellenében.

(—) Leszállítják az állatkivitel díjakát. A kormány gazdasági szaktanácsának kezdeményezésére a kereskedelmi miniszterium gazdasági szaktanácsa foglalkozott legutóbbi ülésén az állatkivitel megkönnyítésének módjaitával s javaslatot tett a kivitel illetékek leszállítására. Ennek alapján a kivitel illeték marhánál darabonként 5—8000 lej, sertésénél 1500 lej összeget tesz ki.

Külföld

Már két éve hogy a brassói származású Szentandrassy György teigazdasági tanár a m. kir. földművelésügyi miniszterium teigazdasági osztályának hivatalos jelentést tett, hogy Martonvásáron a tejellenőrző egyesület ellenőre a Dreher-féle uradalomban egy »csodatehenet« talált.

Ez a kistermetű, pirostarka, simmenthali fajta »Augusztus 26« nevű és száma tíz éves tehén rekord tejelési eredményeket mutatott fel, tejési eredmény az egyik napon 41,6 liter tej volt, egy más próba fejés alkalmával 39 kg tejben 12 százalék tejsírt konstataáltak, azaz egy napon 4,68 kgr. tejsírt vagyis több mint 5 kgr. vaját termelt. Oly termelés ez, amelyet még eddig a szakemberek nem is hallottak, mivel a jó fejős állat tehén jó etetés mellett egy napon 12—14 liter tejet ad 3—4 százalék zsírtartalommal — így a 12 liter tejből 36—42 dekagramm vaj készülhet.

A földművelésügyi miniszterium fenti adatokat felülvizsgáltatta és kitűnt, hogy a csodatehen több napon át tényleg 39 kgr. 12 százalék zsírtartalmu tejet adott és így a napi vajtermelése több mint 5 kgr-ra rúg. »Augusztus 26« csodatehen hihetetlen tejtermelő képessége ugyanis csak akkor jutott érvényre, mikor a tejellenőrző egyesület tüzetesebb vizsgálataiból az tűnt ki, hogy a tehén a jobb takarmányozást fokozatosabb tejtermeléssel hálálja meg, tehát őt folyton több és jobb (fehérjében gazdagabb) takarmánnyal takarmányozták.

Amerikában, Carnation Stock farmon akadt a magyar csodatehennek egy versenytársa.

A Holstein-triz származású és Segis Pia-testje Prospect nevű 11 éves tehén, ez a tehén évenként 305 napos fejés alatt 17000 liter tejet, tehát naponként 55,7 liter tejet adott.

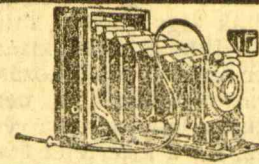
Erdekes, hogy e tehén is annál több tejet adott, minél több fehérjedus takarmányt adagoltak számára.

A tehén részt vett a milvankaei nemzeti tejelőversenyen (mely egy évig tartott) hol az azelőtt lehetetlennek tartott nagy tejelési teljesítmény hírére, a »Segis Pier testje három borját 35 ezer dollárért vették meg japán gazdáknak.

A stuttgarti gazdasági kiállítás (június 18—23) nagyszabásúnak ígérkezik. Eddig csak szarvasmarhánál 957 bejelentésről tudnak. Új gazdasági génet és eszközöket már 151 darabot jelentettek be. Eme igen tanulságos kiállítás megtekintésére Brassó és Szeben megyéből is számos gazda kelt utra.

A jugoszláviai kormány most foglalkozik az agrár hitel kérdés rendezésével. Magyarország kormánya az agrárhitel szükséglet rendezésére egyelőre 20 millió aranykoronát irányozott elő. Az amerikai kormány, a tőzsdei gabona határidő üzletek korlátozását tervezi.

Budapesti jelentés szerint a magyar kormány elhatározta, hogy szabaddá teszi az őrleési forgalmat, azaz a buza és rozs bevitelét mindenféle vám fizetése nélkül azzal a céllal, hogy az így bevitt gabonát Magyarországon őröljék meg. A bevitt gabonát a bevitel után három hónapon belül őrölve újból ki kell vinni.

Vidéki a m a t o r
fényképezők
kérjenek

árjegyzéket

POLITZER

totoáruházról CAREII-MARE
Nagykaroly :: Vidéki szállítás.

KÖZGAZDASÁG

Kolozsvár kezdte meg legelsőnek kereskedelmi és iparkamarája ujjászervezési munkálatait

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kereskedelmi és iparkamarák ujjászervezéséről szóló törvény értelmében a törvény kihirdetésétől számított négy hónapon belül, tehát szeptember 12-ig meg kell választani a kamarák új igazgatótanácsát.

Az előmunkálatokat a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara serényen folytatja és az osztályokba leendő csoportbeosztásoknak, melyeket most állapítanak meg, királyi dekrétummal leendő jóváhagyása céljából a kamara javaslatot terjeszt június 23-án megtartandó kamarai közgyűlés elé. Ez nagy érdeklődésre tarthat számot, mert a kolozsvári kamara az első, amely a törvény végrehajtásához konkrét formában hozzá mert lépni, amelynél a bevezető munkálatok kész megállapodásokig jutottak.

A javaslat szerint a kamara vezetősége azt az előterjesztést teszi a közgyűlésnek, hogy a jövő kamarai igazgatótanácsban a kereskedői osztály 24, az iparososztály pedig 16 taggal szerepeljen. A fenti tagszámból a nagykereskedelemből 19, a nagyipar pedig 13 mandátummal nyer képviselőt, a kiskereskedelem öt, a kisipar három taggal szerepel a tanácsban.

A csoportok szerinti beosztás nehéz helyet elé állította a kamarát, mert a kereskedői társadalom a rendelkezésére álló 19 helyre alig tud elhelyezkedni, hiszen Kolozsvárt nem kevesebb, mint 64 fajstromozott kereskedelmi foglalkozási cég van. E beosztás tehát azt jelenti, hogy a legtöbb szak-

ma nem kaphat közvetlen képviselőt. Ezért a foglalkozási ágakat kategóriákba kellett csoportosítani. Az első és legjelentékenyebb ág a kézműáru kereskedőket foglalja magába, a második az élelmiszer, a harmadik a fa, műszer és fémárukereskedőket, a negyedik a pénzügyi intézeteket, ügynököket és szállítókat, míg az ötödik és utolsó csoportot a vegyészeti és ásványi anyagokkal foglalkozó kereskedők alkotják. Az ipari kategóriákban hasonlóképpen öt csoportot javasolnak, míg a hatodikat a törvény értelmében a kisipar alkotja.

Az első csoport a bőripar, a második a malom, élelmiszer és élvezeti cikkek ipara, a harmadik a fém, és bányaiipar, negyedik az építőipar, ötödik a konfekció és nyomdaipar, hatodikul marad a kisipar.

A csoportbeosztásokat e hó 25-ig fel kell terjeszteni a kereskedelmi és iparügyi miniszteriumba, ahonnan minisztertanács elé viszik az ügyet, s a jóváhagyó döntés királyi rendelet alakjában fog megtörténni.

Az új törvény a kamarákat teljesen át fogja szervezni, mert a kamarák központi szövetségében a kereskedelmi és iparkamara képviselőinek révén hozzájutnak ahhoz, hogy fontos közgazdasági irányító hivatásuknak eleget tehessenek. A javaslat szerint ugyanis a központi szövetség lesz az a gazdasági tanács melynek informálásával irányítania kellene a kormány gazdasági ténykedéseit. Most aztán még csak olyan miniszterek hiányoznak, akik a szakemberek tanácsait és véleményét figyelembe is vegyék.

A MAI PENZPIAC

Csütörtök, június 17.

A világpiacon a francia franknál és olasz líránál érezhetőbb lanyhulás.

A belföldi piacon reggel szilárd alappal kezdődik a forgalom. A nyitó árfolyamok 42.50 lejese svájci frank alapnak feleltek meg. Kissé csökkent az érdeklődés, s a feszültség szűnik, az árfolyamok lanyhulnak. Délben egy svájci frank 42.50 lej, egy angol font 1061, egy dollár 217 és fél, egy francia frank 10.37, egy olasz lira 8.32, egy cseh korona 6.48, egy shilling 30.65, egy lejért 326 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárjelben a tegnapi zárattól való eltérések). Nyitás: száz német márka 122 és ötnyolcad, egy dollár 5.15, egy angol font 25.03 (fél), száz francia frank 24.52 és fél (15 és fél), száz olasz lira 19.50 (25), száz cseh korona 15.25, száz dinár 9.05, száz leva 3.75, száz lej 2.40, tízezer magyar korona 0.7255 (75), tízezer osztrák korona 0.7260 (2 és fél).

Budapesti értéktőzsde. A szerdai napon barátságos irányzat mellett mérsékelt volt a forgalom. Zárlati árfolyamok ezresekben: Magyar Hitel 326, Osztrák Hitel 124, Salgó 376, Rima 97, Déli vasút 35, Államvasút 311, Kohó 175, Atlantika 68, Ganz Danubius 1635, Köszén 2660, Papiripar 29.5, Nasici 1550, Szlavónia 50, Földhitelbank 132, Viktória malom 359, Kereskedelmi Hitelbank 16, Pesti Magyar Kereskedelmi 860, Beocsini 870, Urkányi 875, Láng 62, Lipták 20.5, Schlick 32, Brassói 330, Zabolai 18, Baróti 0.4, Cukoripar 1610, Temesi szesz 200, Hungária műtrágya 94, Olasz Bank 18, Angol-Magyar 31, Leszámitoló 49.5, Magyar-Cseh 13.5, Nova 171, Kronberger 3.2, Csáky 6, Izzó 965, Mag-

nezit 890, Viktória butor 0.6, Ofa 452, Malomsoky 7, Pesti Hazai 1810, Fegyver 530.

(—) Kétszázötven milliónyi hadikárpótást fizetnek ki az idén. Bratianu Vintila pénzügyminiszter összehívta a hadikárpótosságot, hogy az 1925. évi költségvetésbe felvett 250 millió lej hadikártérítési összeg felosztására nézve. A bizottság fogja megállapítani a kártérítési arányt, a károsultak kategóriáit is. Ebbe a kategóriába feltétlenül bele kell tartozni az erdélyi károsultaknak is.

(—) Az utódállamok gazdasági konferenciája Prágában lesz. Julius 24-én állapították meg véglegesen az utódállamok prágai gazdasági konferenciájának terminusát, amelyen a volt osztrák-magyar monarchia adósságainak az egyes utódállamokra eső arányát fogják megállapítani.

(—) Hiteltudósító iroda. Belföldi és külföldi pénzügyi, kereskedelmi és ipari vállalatokról, egyéni és társaségekről, azok személyi és vagyoni megbízhatóságáról, precíz, gyors és diszkrét hiteltudósításokat adunk. Kérjen próba, kontroll és öninformációt! Pénzvilág országos hiteltudósító és inkasszó iroda. Oradea Mare, Str. Jókai 17. Telefon 9.

Akik utaznak, vagy egyéb körülmények folytán kénytelenek magukat perjei nyelvtudás nélkül románul megértetni, vegyék meg a most megjelent kis román-magyar és magyar-román zsebszótárt. Teljeskörűen segédeszköz. Mellényzsebben is elfér. — A két kötet tokban 60.— lej. Kiadta a Brassói Lapok könyv-osztálya. Kapható mindenütt.

HOMOK ÉS DÉLIBÁB

REGÉNY

Írta: BALLA IRMA

37

— Légy nyugodt, nekem se — sóhajtott Kata.

— Hát nem szereted?

— Jaj, Fruzsina-Bambula, be naiv kérdések vannak már megint. Még csak az kéne, hogy szeressem. Az Isten mentsen meg engem attól, hogy szerelemből menjek férjhez örök rabszolgának. Hozzá akarok menni. Érted? De vigyázni kell rá, mert rém ravasz és mindenképpen ki akar siklani. Láttad, hogy nézegette az óráját és mindenféle ürügyet provokált. De én résen vagyok, nem fog megmenekülni!

— De hát Kata, ha nem szereted, miért engedted meg neki, hogy megcsókolja a válladat?

— Fiam, jegyezd meg magadnak, hogy a nő csak akkor áldozza föl a büszkeségét, ha azt a férfit nem szereti. Ha szereti, akkor a világért se! Nem hiszed, milyen mély bölcsesség rejlik ebben a mondásomban. Aranybetűkkel kellene kiírni minden ház kapujára, a hol nők laknak!

A következő napot olvasással szerettem volna eltölteni, de rosszul számítottam. Emilke újabban nagyon sokat »bliccelt« a hivatalában és mint az árnyék, szegődött a nyomomba és csak a legnagyobb diplomáciával tudtam lezárni egy-egy órára. Egy verset olvasott föl a helyi újságból, a mely hozzám volt intézve és szerzőnek Emilke szerepelt. De Kata, a ki semmit sem tudott megtartani a begyében, elárulta, hogy a verset Jacóval íratta Emilke hat koronáért. Emilke nem volt egészen megelégedve a verssel, de Jacó szerint a versbe szenvedély kell, úgy nagyobb a hatása.

»Oh démon, aki a szívemre tapostál,
És vámpirajkad szívta véremet.
Hiába nékem ilyen kint okoztál.
Képeddel alszom mégis a ébredek.
Képeddel alszom és angyalnak látlak.
Széled szemedből üdv ragyog felém.
És leborulok előtted s imádlak
És elzokogom, hogy szeretlek én.«

Kata arra is rájött hamarosan, hogy a vers már megjelent a Lujzafüredi Híradóban ezelőtt két évvel »Egy démonhoz« cím alatt. Jacó akkor a kávéház kaszínójába volt szerelmes és hozzá írta ezt a verset. Emilke olyan fehér lett, mint a vászon. Baljós pillantást vetett Katára az árulása miatt, de szívének a keserősége még inkább Jacó ellen fordult, aki ilyen szentségtörést követett el vele szemben. Szerencsére Jacó el volt utazva s így utol nem érhetette az Emilke bosszúja. Egyelőre megelégedett hát azzal, hogy a Kata új kalapját kitétte az esőre revansul. Persze, ezt aztán Kata nem hagyta szó nélkül. A ribillióra berontott Szuday bácsi.

— Nem hogy a vizsgákra készülődne a semmiházi!

— Visszaütöttem az aposztrofálást. — szölt Emilke méltóságteljesen. — A mi kék-sík, nem mulik.

Szuday bácsinak, úgy látszik, sok veszedelmivalója volt a városában, mert az utóbbi időben ingerülten kerül haza mindig. Kata megnagyarázta, hogy új polgármestert fognak választani, mert a régit, Sallayt, aki már valóságos despotává nőtte ki magát, ki akarják buktatni a polgármesteri székből. Délutánonként aztán kártyapartival enyhített megbeszélésekre gyűlékeztek a Szuday-portán a városi urak. Eleinte kis pénzben megy a játék, de aztán mindig a gyóbb lesz a tét, úgy hogy a feleségek jónak látják biztosság okából a férjeiket elkísérni. Szuday néni persze ilyenkor nem tudja megállani, hogy pompás vacsorákat ne konyaritson. Sokan vannak a vendégek. A l'alszemu doktor, a gyorsbeszédű patikus, a mindig ellenmondó főszolgabíró. Horváth tanácsos, a ki mindig olyan mélabusban néz maga elé. A naivabbak úgy képzelték, hogy a felesége viselt dolgain busul, de a beavatottak tudták, hogy a lejáró váltóitól és kártyaadósságaitól föl a feje. A haragos beszédű Dobocsányi bácsi, a nagyéti erdőtanácsos. Ott volt az építelőbácsi, egy kedves, jóvialis ur, aki szerette a jó konyhát és gyönyörű népdaleket komponált. Az urak, mint vendégek, felöntöttek egy kicsit a garatra.

— No, Szatienku, ha ezt megcsináljuk, ezért gratulálhatunk magunknak.

(Folyt. köv.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Kaiser Borax

A nagy hőség, erős napsütés káros behatással vannak a nők gyöngéd, hamvas arcbőrére.

Kaiser Borax-szal való gyakori lemosások megóvják a bőrt ezen behatásoktól.

Ezért vegyen Ön is még ma eredeti

Kaiser Borax-ot

a piros skatulyában.

Pályázat tanári állásra

Pályázatot hirdet a szászrégeni róm. kath. polg. iskola egy román-francia és egy történelem-földrajz szakos tanári állásra. Fizetése rendes tanárra választás esetén havonta 3.500 lei, helyettes tanárként 2.950 lei. Rajzot, tornát, németet, zenét tudók előnyben részesülnek. Pályázati határidő 1925. július 15. A kérvények az erdélyi r. k. püspökséghez intézve az igazgatósághoz küldendők.

9778

A gondnokság.

10088—925. tan. szám.

Hirdetmény

Az 1927. évre szóló állítási lajstromok végleges összeállítása, valamint az 1928 és 1929. évre vonatkozó állítási lajstromoknak előkészítése céljából a következő évfolyamokban Brassóban, vagy más helyt született, de szülőikkal együtt itt lakó ifjak iratnak össze:

1. Az utolsó sorozásnál (1925. évi április havában testi fogyatkozás miatt visszaállított (amánat) 1903. és 1904. évben született ifjak. 2. Az 1905., 1906. és 1907. évben született, de sorozás alá még nem került ifjak. Az összeírás a városi tanács katonaiigazgatóságán (Kapu-u. 63. házsz.) városrészenként a következő napokon mindenkor délelőtt 8—12 óráig történik:

1. 1925. évi június hó 22-én a bolgárszegi városrészben lakó ifjak.
2. 1925. évi június hó 23-án a belvárosban lakó ifjak.
3. 1925. évi június hó 24-én az ó-brassói városrészben lakó ifjak.
4. 1925. évi június hó 25-én a bolonyai városrészben lakó ifjak.
5. 1925. évi június hó 26-án az előkertekben (Méheskert, Cukorgyár, Cementgyár, Honterus, Noa, Derestye, Alsó- és Felsőtömös, Predeal) lakó ifjak, valamint a más városrészekből esetleg visszamaradt még össze nem irt ifjak.

Miután az összes fenti évfolyamokba tartozó férfiak irandók össze, az összes közalkalmazottaknak, tehát a pénzügyigazgatóság, törvényszék, vasutak, posta stb. alkalmazottjainak is jelentkezniük kell még pedig tekintet nélkül arra, hogy jelenleg otthon vannak-e vagy nem.

A távollevő, bevonultak a hozzátartozóik által jelentendők be.

Katonai vagy más igazoló okmányok, keresztlevelel elhozandók.

Azon ifjak vagy hozzátartozóik, akik a határidőszerű bejelentést elmulasztják, a román véderőtörvény és a védtörvényhez kiadott utasítás rendelkezései értelmében megbüntettetnek.

Brassó, 1925. június hó 5-én.

9798

A városi tanács.

Keresünk megvételre használt jókarban levő **hidmérleget**. Ajánlatokat Halász Farkas szeszgyár címre Baraolt küldendők.

9777

Hűtőkészülékünknek köszönhetjük, hogy állandóan módunkban áll városi helyiségünkben jól behűtött üvegsört árusítani.

Világos Czell sör: üvegenként a 0.551 Lei 15—
Boksör (harna) " " 0.451 " 16—
Erdélyi Luther sör " " 0.551 " 18—

10 üveg megrendelésének házhoz szállítjuk.

Minden egyes üvegért Lei. 7— óvadék fizetendő, vagy üres üveggel kicserélendő.

Telefon megrendeléseket felveszünk
714 és 38 szám alatt.

Czell Károly csoport
BODEGA, Károly herceg-utca 17.

Képviselőteket

és cikkek utaztatását Románia területére elvállalja és teljes bankgaranciát ad az

„ATHENEUM“

Timişoara, Withehouse palais.

1103

Lloyd 3761

Manicure
Cosmetic
Pedicure
Ondulation
Schampon
Coloration
Hene Poshsch
A Molnár.
Brassó, Sál. János-utca 34.

MEGJELENT A

DETEKTIV SOROZAT

legújabb száma, tartalmazza a világhírű detektívregény író:

ELVESTAD.

NYOMOK A HOBAN

című rendkívül érdekesítő regényt

ARA 15 LEJ.

*

A „Detektív Sorozat” eddig megjelent számai:

1. sz. Gaboriau: A 113-as számú percsomó
2. sz. Gaboriau: Egy nagystílusú szélhámos
- 3—4. sz. A földalatti város. (Kettős sz. ára 25 lej)
5. sz. Ernst Woop: A kísértettanya.
6. sz. Maurice Leblanc: Az olajlámpás
7. sz. Schätzler-Parasini: A medliciek töre
8. sz. Jajkláltás a tuvilágról. (Francia bűnügyi regény)
9. sz. Egy álarcosbál rejtelmei.
10. sz. Nyomok a hoban. (Bűnügyi regény.)
11. sz. Otto von Goitberg: A fehér kastély.

Egyes szám ára 15 lej.

A tizenegy nagyszerű regény együtt 165 lej helyett csak 140 lej.

Kapható minden könyvárusnál és a Brassói Lapok minden bizományosánál. — Postán megrendelhető a kiadónál:

Brassói Lapok könyvosztálya.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 3 lei. — Vastagabb betűvel 6 lei. — Állást keresőknek 25% engedmény. — Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizományosunknál is feladhat minden helyiségben, aki pontosan továbbítja azokat kiadói hivatalunkhoz. — **Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdőközlőkre válaszolunk.**

Gyermektelen házaspár butorozott szobát keres július elsejére. Leveleket „Ujságíró” jellegre a kiadói hivatalba kér. 9633

Gyapjút legmagasabb napi áron vasárol Jac. Lövy, Sibiu. 9793

Gazdasági gépész: keresek azonnali belépésre, aki a Sexton szántómotor, Cormick kéveket és gőzcsepítő garnitúra javítását és kezelését érti. Cím 9790 szám alatt a kiadóban.

Disponens, az üzleti élet minden ágában jártas, mérlegképes könyvelő állást változtatna. Ajánlatok „Disponens” jellegre a kiadóra kéretnek. 9789

Szűcssegéd, szabász, jobb munkára azonnali felvételt. Lechner, Oradea-Mare, Str. Ciorogariu 4. 9788

Kazánfalazó kőművesek keresetnek. — Ajánlatok „Állandó munka” jellegre kiadóra. 9787

26 hold, átlag 60 éves inkább bükk — vegyes erdő eladó. Vasúttól 4 km. jó ut mellett. Ára 170.000 lei. Levelekre nem válaszolok. Cím 9786 szám alatt a kiadóban.

Két kis gyermek mellé okleveles schwester, esetleg komolyabb német nő azonnali belépésre keres Stern Aladár, Izvorul (Bükszad mellett) Jud. Sătmár. 9785

Szakképzési asztalos gépmunkás azonnali belépésre kerestetik. Zsilvölgyi Butorgyár r. t. Petroseni. 9784

Egy önállóan dolgozó varrónő és egy tanuló felvétetik. Lensor 24. 9783

Egy szoba, konyha, fürdőszobával, kamra, pince és padlással kerestetik Brassóban október 1-ére. Cím Dr. Huber, Teliu, u. p. Prejmer. 9782

Erdő kitermelést vállalkozók. Rönktermelést, csusztatást, iparvasutak építését és általában erdőkitermelés körébe vágó minden munkát vállalkozók. Hermann, Lópiac 15. sz. 9781

Állást keres hentes és mészáros segéd azonnali belépésre. Cím 9780 szám alatt a kiadóban.

Eladó városi villatelek. Sft. Gheorgheon, Regele Ferdinand (Alsó sétány) 10. szám alatt ház és telek a Múzeum Tözsomzédságában. — Értekezni ott. Gödri bodega. 9779

Gyümölcstermesztéssel

csak akkor tudunk biztos és szép eredmény kilátásaival foglalkozni, ha annak minden csínjával-bíjával a legteljesebb mértékben tisztában vagyunk. E tekintetben nagy segítségünk lehet a kifogástalanul összeállított szakkönyv. Mint a legjobbat ajánlhatjuk a **Mahács Máttyás** által írt

Gyakorlati gyümölcstermesztés

című könyvet, amely minden a gyümölcstermesztéssel kapcsolatos kérdést a legrészletesebben megvilágít. A hatalmas, 288 oldal terjedelmű és több mint száz magyarzó ábrát is tartalmazó könyv ára 200 lej.

Brassói Lapok könyvosztálya.